

1504

1724

1753

1761

1791

1321

1553

1711

1753-1855

1861

1964

1966

FAMILIESCHOON

DE GESCHIEDENIS VAN HET "NEERHEM" GESLACHT

't neerhembloet getrouwe
blyf ick tot in den doet.

DRIEMAANDELIJKS FAMILIETIJDSCRIFT VAN
DE GULDEN LELIE.

UITGEVER MAUVISSTR. 44 BR. 14

Nr 91 : WINTERUITGAVE (DEC 68 - JAN en FEB 69)

1791

1798

"DE GULDEN LELIE"
Familiegilde van het "Neerhem" geslacht.

(van Niederheim - Nederheem - Neerhem - Nerem - Nerim - Nerum - Neroem - Nerom,
in 1 of 2 woorden, met 1 of 2 N letter; met of zonder H, allen behorend tot de "Neerhem" stam).

Stichting : 16.9.1778 door de gebroeders Joannes, Jacobus en Franciscus VAN NERUM uit Hoegaarden,
op verzoek van hun moeder Barbara SWEERTS, ingevolge de wilsbeschikkingen van hun va-
der Carolus VAN NERUM. Opggericht naar het voorbeeld van de Sweerdtraede, hoofdraad
van de Confrerie der V Geslachten, ter uitvoering van de Deken H. PEETERS fundatie.
(Zie Familieschoon blz. 131, 315 voetnota's 19 & 20, en blz. 374 para. D).

Heroprichting : 19.8.1961 door Julien, Arthur en Leon VAN NERUM, naar het voorbeeld van hun
voorgangers en aan de hand van de nagelaten gedenkschriften en gildedokumenten.
(Zie Familieschoon blz. 105).

Omvorming tot VZW : 2.5.1964 onder het Dekenschap van Arthur VAN NERUM. De Statuten ver-
schenen in de bijlagen aan het Belgisch Staatsblad van 25.6.64 nr 3286.

Zetel " 't Nieuwhuys" te Hoegaarden.

(Zie Recht Vooruit - art. 54).

ERERAAAD

Ex. Ambassadeur L. BORREMANS - BRUSSEL
Dr I. VERBESSELT - BRUSSEL
Eerw. Heer Pastoor VANDERVELPEN - KESSEL-LO
Meester G. PIERLET - HOEGAARDEN
Eerw. Heer Kanunnik CASSART - DOORNIK

Alle briefwisseling en aanvragen tot lidmaatschap te richten aan :

Sekretariaat : Maquisstraat, 44, BRUSSEL 14.
Tel. (02) 34.81.63

Bijdrage : 75 Fr te storten op PRK 89.50.26 van

DE GULDEN LELIE (zelfde adres)

Voor de verklaring van de familieblazoenen op de hoofdpagina :

Zie Familieschoon blz 507

6. De grote brand :

Rond 1888 werd Liévin op voorspraak van zijn vader in de textielfabriek van Lot tewerkgesteld. Snel wist hij het vertrouwen van zijn oversten te winnen en werd tot "chemist" opgeleid. Zijn toekomst scheen verzekerd te zijn.

Doch in maart 1894 brak in de fabriek, dicht bij de scheikundige afdeling een grote brand uit. Alphonse VAN NERUM liep door de vlammenzee en redde verschillende mensen. Instortingen verhinderden hem echter tot bij zijn zoon Liévin te geraken, die hij om hulp hoorde roepen en in deze brand een verschrikkelijke dood stierf.

7. Familiekontakt :

Alphonse VAN NERUM reisde met zijn familie vaak naar Hoegaarden, waar hij in 't nieuwhuys, bij zijn zuster Julie (x Hubert VAN NERUM) of op het pachthof bij zijn broeder Julien (x Justine DEFOOR) overnachtte.

OOK was hij soms te Leffinge bij zijn kozijn Emiel VAN NERUM te gast. Tijdens zijn verblijf in de kusttrek ging hij regelmatig naar Oostende waar hij eens samen met zijn zoon Oscar in de nacht met een visser in zee is gegaan. Hij was er echter zo ziek van geworden, dat hij het voornemen had genomen, nooit meer naar de zee te kijken.

8. Hun overlijden :

Alphonse VAN NERUM stierf te Lot (St Pieters-Leeuw) op 31 mei 1904 in de ouderdom van 63 jaar.

Zijn weduwe Elisa BLONDEAU verliet Lot op 9 september 1926 en vestigde zich te St Gillis in de André Hennebricqstraat 30, waar zij rond 1930 zou overleden zijn.

ART. 324 : STB VI/15 JULIEN VAN NERUM X JUSTINE DEFOOR

-----XX ELISABETH s'HEEREN-----

1. Geboorte :

Liévin Henri Julien VAN NERUM kwam ter wereld te Hoegaarden in de Nieuwstraat, 22, op 2 juli 1843, te 23 uur (akte n° 46), als tweede kind van Livinus VAN NERUM (24 j) en Monique CIPERS (19 j).

Zijn peter en meter waren :

- Henri DEWAELEHEYN (grootoom) zie art. 197
- Maria Theresia MICHOTTE (grootmoeder)

2. Op de St Corneliushoeve :

Julien VAN NERUM droomde ervan om landbouwer te worden en vertoefde vanaf zijn prille jeugd op de St Corneliushoeve, het pachthof en de brouwerij van zijn oom Charles op de Vroente (zie art. 183 en blz. 471 para 15).

De hoeve-opzicner Joseph VANDERESSE uit Graven en de knecht Guillaume SMOLDERS uit Bunsbeek, leerden hem het landbouwersberoep aan. Hij werkte op het neerhof en in de stallen, trok naar het veld om te mesten, te ploegen, te zaaien en te maaien. Hij leerde met paard en kar rijden, de oogst inhalen en dorsen, kortom alles wat een boer nodig had.

Maar op de hoeve was ook een bloeiende brouwerij en stokerij die zijn aandacht trok. En wanneer het zaad in de grond stak en het graan op de zolder lag, hielp hij bierbrouwen en jenever stoken. Hubert VERLINDEN uit Neerlinter leerde hem de knepen van de stiel, terwijl hij ook vaak bij het uitvoeren, zijn oom vergezelde die hem het bier leerde proeven en de jenever testen.

Julien VAN NERUM was een werkzame en schrandere jonge man, die weldra voor zijn oom, wiens zonen nog te jong waren, een kostbare hulp betekende. De "Distillerie en Brasserie VAN NERUM" kende zulke hoge bloei, dat er in 1865 grote uitbreidingswerken plaats grepen.

Meester-Brouwer Charles VAN NERUM had tot doel, een grote zaak op te bouwen, om de toekomst van zijn zonen te verzekeren en waar ook andere familieleden goed hun brood zouden kunnen verdienen. Hij streefde dus naar een familiebedrijf, dat alle andere brouwerijen en stokerijen van Hoegaarden ver zou overtreffen. Hiervoor was hij op goede weg, want van de 13 brouwerijen en 8 stokerijen die toen nog bestonden, met een totale jaarproductie van 20.082 HL bier en 26.135 HL alcohol, produceerde VAN NERUM alleen 2.000 HL bier en 4.000 HL jenever.

3. Julien volgt zijn oom op :

Helaas, in april 1871 overleed Charles VAN NERUM zodat de brouwerszaak in gevaar verkeerde. Zijn oudste zoon Achille was pas 17 jaar geworden en had zijn eerste studiejaar in de veeartsenijkunde aangevangen. De andere zonen François en Arthur waren nog te jong, onderscheidenlijk 15 en 12 jaar. Aan goed onderlegd werkend personeel ontbrak het niet, maar wel aan een administratief beheerder voor de boekhouding en de verkoop/

In afwachting dat één van de zonen de nodige ouderdom zou bereikt hebben en hiertoe de vereiste opleiding zou bekomen, wierf Weduwe VAN NERUM (justine DE FOOR) een beheerder aan tegen de hoge ronde jaarwedde van 10.000 Fr. Maar dit bedrag viel te duur uit, zodat beroep werd gedaan op een familielid om het nagestreefde doel van haar echtgenoot, namelijk de oprichting van een familiebedrijf, indachtig te blijven.

De keuze viel op Eduard VAN NERUM, maar deze verkoos zijn plaats van boekhouder in de suikerfabriek te bewaren (zie blz 560).

Dan werd Julien VAN NERUM, de 29 jarige zoon van Livinus voorgesteld, die van het bedrijf alles afwist, behalve van het administratief beheer.

Julien aanvaardde en zou hierdoor het aangedane onrecht aan zijn vader, gedeeltelijk herstellen (zie ble 491 en 492).

Dr Jean Bapt VAN NERUM (broeder van Charles), die nog steeds in "koude vrede" met zijn broeder Livinus leefde ingevolge de broedertwist van 1840 (zie blz 439 para B), verzette zich tegen de keuze van diens zoon Julien en weigerde hem de nodige administratieve kennis bij te brengen,

Elisabeth VAN NERUM (x Constant VANDERTALEN), de toenmalige griffierster van de Gulden Lelie (zie blz. 420 para 3), bracht de zaak voor de gilderaad, die Eduard VAN NERUM aanwaas, om Julien op te leiden in de beheerszaken van de brouwerij.

In de zomer van 1872 was hij voldoende onderlegd, om het beheer van de "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" waar te nemen.

De netelige toestand was opgeklaard. Julien VAN NERUM zou zijn oom Charles als brouwer en stoker opvolgen, tot wanneer een van diens zonen de nodige ouderdom en rijpheid zou verworven hebben om de leiding over te nemen. Zo luidde het gildeverdict van 1872.

4. De weerwolf verschijnt :

Vanaf het ogenblik dat Julien VAN NERUM, als nieuwe beheerder op het pachthof verscheen, dook de weerwolf weer op. Oude verhalen deden opnieuw de ronde en iedereen werd door angst aangegrepen.

Op zekere avond drong tot in de woonkamer het knarsend geluid van een ijzeren keten door, die over de kasseien van het binnenhof sleepte. Bevreesd liepen de kinderen naar hun moeder terwijl Achille, die juist uit de Universiteit van Leuven met verlof was, door zulkdandige schrik bezeten werd, dat hij er kort nadien, namelijk in augustus 1872 van overleed.

Julien zwoer zijn kozijn te wreken en bleef vanaf toen op het pachthof slapen. Bij duistere en maanloze nachten plaatste hij zich op de uitkijk, gewapend met een ijzeren staaf. Na vergeefs wachten dook het boze dier weer op. Geluidloos naderde Julien de wolf langs achter en trof hem op het hoofd.

Huilend vluchtte de logge gedaante langs de achterpoort weg en werd sedert dien nooit meer weer gezien.

De volgende dag liep de opziener der stokerij, een zekere ZENEBOURG uit Rammersom, met een zwaar verband rond het hoofd. Had hij voor weerwolf gespeeld, om zich op het "Pachteske VAN NERUM" (We Charles VAN NERUM) te wreken, omdat zij geweigerd had op zijn voorstellen in te gaan ? ? ?

Julien joeg hem in elk geval het pachthof uit en verving hem door de 29 jarige Jacobus VANDEN BUSSCHE, die vanaf dat ogenblik als meestergast optrad, terwijl Clement STOCKMANS er als tonnenmaker aangeworven werd. (zie blz 232 para H.)

Julien huwt zijn tante :

Julien VAN NERUM had zijn oom in alle opzichten vervangen. Van in de zomer 1872 leidde hij het pachthof, de brouwerij en stokerij, en bleef er van in augustus slapen, om zijn familie tegen de weerwolf te verdedigen.

Inmiddels waren er tussen Julien en zijn 40 jarige tante Justine DEFOOR (zie blz 464 para 13), intieme betrekkingen ontstaan, die 6 maanden later tot een huwelijk leidden. Zij trouwden te Hoegaarden op 12 februari 1873 (akte nr 7) met als getuigen :

- Alphonse VAN NERUM uit Lot, zijn broeder
- Henri SAELMAECKERS, (x Regina VAN NERUM) zijn oom
- Alex LORIERS, 32 j., stoker, zijn kozijn
- Eugène SIMON, 25 j., drogist te Bornhem, haar kozijn.

Op 31 december 1872 hadden de gehuwden ter studie van Not. SWINNEN te Tienen een huwelijkskontraat afgesloten. Daarin stond vermeld dat :

- de langstlevende het eigendomsrecht bekwaam van alle roerende- en het vruchtgebruik van alle onroerende goederen.
Het eigendomsrecht der verworven bezittingen tijdens het eerste huwelijk van Justine DEFOOR met Charles VAN NERUM, bleef toebehoren aan haar kinderen, terwijl zij er het vruchtgebruik van had. Dit betekende dat Julien VAN NERUM nooit aanspraak zou kunnen maken op de bezittingen van zijn overleden oom Charles VAN NERUM of van diens wettige erfgenamen.

Het werd in het dorp een fel omsproken gebeurtenis. Iedereen wist er het zijne van. Sommigen vonden het goed, anderen keurden het af. Maarde Gilderaad (1), en de ganse familie, met uitzondering van Dr Jean Bapt. VAN NERUM, gaven hun zegen en bestempelden het huwelijk 'als een wijze en gezonde oplossing'.

Dr VAN NERUM noemde het echter een "sluwe" berekening van Julien VAN NERUM; om zich een winstgevende zaak toe te eigenen. Maar deze bekommerde zich weinig met de uitlatingen van zijn oom, hij had immers de rechten herwonnen die in 1840 aan zijn vader waren ontnomen.

Door zijn huwelijk met zijn Tante Justine DEFOOR, werd Julien VAN NERUM de stiefvader van zijn minderjarige kozijns en nichten François (17 j.), Arthur (14 j.), Elisa (12 j.), Valentine 3 1/2 j. en Edodia (20 j.).

Hij was goed voor de kinderen van zijn oom Charles en beschouwde hen als zijn eigen kinderen. Hij beoogde zelfs het familiebedrijf te vergroten, om een schone toekomst voor François en Arthur op te bouwen.

Kinderen uit het tweede huwelijk :

Uit het tweede huwelijk van Justine DEFOOR met haar 30 jarige neef Julien VAN NERUM, werden te Hoegaarden nog 3 andere kinderen geboren, waarvan er twee jong stierven :

1°	Achille	° 29. 11. 1873 + 19. 8. 1879
2°	Ferdinand	° 30. 7. 1875 + 9. 4. 1876
3°	Alphonsine	° 5. 3. 1877 (x Roland LECHERF)

Zij groeiden samen op met hun halfbroers en halfzusters en niemand kon zeggen dat zij uit twee verschillende bedden waren. Alphonsine werd zelfs als troetelkindje behandeld en haar oudere halfbroers verdedigden haar als hun eigen zuster.

(1) bestond op dat ogenblik uit de Ouderdomsdeken Joannes II (achterkleinkozijn van Julien), Onderdeken Pastoor Ch. VAN NERUM (zijn kleinkozijn), griffierster Elisabeth VAN NERUM (zijn achterkleinnicht) en comptorist Hubert VAN NERUM (zijn kleinkozijn en latere schoonbroeder).

7. De brouwerszaak :

Als nieuwe meester van het bedrijf, beheerde Julden de zaak in eer en geweten en toonde zich een waardige nakomeling van het brouwersgeslacht.

De meestergast Jacobus VANDENBUSSCHE uit Rommersom (bijgenaamd Soldat) werd de vertrouwensman van Julien VAN NERUM. Hij kreeg vijf knechten onder zijn gezag, waartoe de stoker VERLINDEN en de tonnenmaker STOCKMANS behoorden. Zij moesten de brouwerij en stokerij doen bloeien en de produktie bestendig verhogen.

Het landbouwgedeelte stond onder het toezicht van SMOLDERS die VANDERESSE had vervangen, terwijl Louis STRUYVEN uit Molenbeek-Wersbeek als nieuwe hoeveknecht werd aangeworven. En ten slotte waren er nog de meiden Marie WERY uit Lummen en Stefanie CLUSMANS uit Lathuy, die ter beschikking van de pachtes Justine DEFOOR werden gesteld, om de koeien te melken en het licht werk op het neerh. f te doen.

Boven dit alles stond Julien VAN NERUM, de brouwer, die de algemene leiding en het beheer van de zaak verzekerde. Hij zorgde ervoor dat alles "rond" draaide en dat iedereen goed aan de kost kwam.

Zo zag de toestand er uit rond 1873 en weldra nam het bedrijf een hoge vlucht. Het bier dat er vervaardigd werd was zo krachtig, dat vaak beweerd werd dat VAN NERUM een as in zijn ketel brouwde en de jenever was zo sterk, dat hij alle microben doodde.

In de brouwersgilde had Julien vanaf 1873 ook zijn oom als "Deken" opgevolgd en deed zijn titel eer aan.

In oktober van hetzelfde jaar trad hij tot de katholieke fractie van de Muziekmaatschappij toe, onder het nieuwe voorzitterschap van Leopold Lodewijckx.

Rond datzelfde tijdstip werd te Hoegaarden, onder de Graaf van Meldert een officiële katholieke partij opgericht, waarbij Julien VAN NERUM zich als een der eersten aansloot.

Zij behaalden bij de eerstvolgende meenteverkiezingen de overwinning, die in 't Cleyn Paradis op luidruchtige wijze werd gevierd. Van NERUM had voor deze gelegenheid een speciaal brouwsel geschonken hetgeen hem een grote populariteit gaf.

Overall in de streek verwierf hij naam en wanneer hij samen met "Soldat" met koets en paard zijn klanten bezocht, werd er steeds rijkelijk betaald en veel gedronken. Te Meldert werden zij eens uitgedaagd in het "jeneverdrinken" en wanneer hun uitdragers reeds lang bedronken onder de tafels hun roes uitsliepen, ledigden Julien en Kobe VANDENBUSSCHE op hun gemak nog een laatste borreltje. Sindsdien werd beweerd dat de mannen uit Hoegaarden filters in hun lijf hadden om niet dronken te geraken.

Maar als er bier naar de "Bey" te Geldenaken moest gevoerd worden, viel hen op het spookjeskasteel steeds een grote onvangst te beurt, waar Oosterse drankjes werden opgediend. Daar alleen verloren de bier- en jeneverkoningen van Hoegaarden het noorden en werden dan smoordronken in hun koets gelegd en door het paard naar huis gebracht.

In 1878 bij de gemeenteverkiezingen stelde Julien VAN NERUM zich op de lijst en werd tot gemeenteraadslid verkozen. En ook deze gebeurtenis werd gevierd. Zij trokken van herberg tot herberg en betaalden allen die beweerden voor hem gestemd te hebben of bij de volgende verkiezing voor hem te zullen stemmen. Julien VAN NERUM zetelde voor de eerste maal in de gemeenteraad in februari 1879 en voor de laatste maal in juni 1889. Hij was echter geen politiek en had slechts tot doel, na de zittingen met al wie hem volgen wilde, door het dorp te trekken en vele pinten te drinken, om aan hun partij populariteit te verschaffen. Uit de beraadslagingen van Schepencollege en gemeenteraad uit die tijd, blijkt duidelijk dat er tijdens de periode van 1879 tot 1884 weinige beslissingen werden getroffen en dat de zittingen snel afgelopen waren, om samen met Brouwer VAN NERUM de herbergen te kunnen bezoeken. Het waren "de zatste jaren" uit de geschiedenis van het Hoegaardse gemeentebestuur (2).

(2) waartoe destijds behoorden: Burgemeester Leopold Lodewijckx, Schepenen Jef Van Autgaerden (zchoonvader van Marain Evard) en Pé Finoulst en de Raadsleden Charles Van Herbergen, J. H. Gilis, Joseph Delatin, Jef en Eduard Vandermolen en Julien Van Nerum.

- 615 bis -

Justine DEFOOR

Julien VAN NERUM
Brouwer

"Julien stond zodanig in de volksgunst, dat hij in 1879 ook tot Majoor van de Burgerwacht werd verkozen, ofschoon deze nog alleen op papier bestond. Datzelfde jaar was zijn oudste stiefzoon François in het huwelijk getreden (zie blz 593) en werd met het landbouwgedeelte van het pachthof belast. Enkele maanden later, in 1880 kwam er ook nieuw personeel in dienst, namelijk Jef Vandermolen (*1837), die Louis Struyven verving, Dominique Loriers uit Laar (*1843), die drie jaar later naar zijn geboortestreek weerde en Julie Joseph uit Meldert (*1858) ter vervanging van Marie Wery. En ten slotte had de tweede stiefzoon Arthur in 1882 zijn studies aan het College te Namen beëindigd en werd van de militaire dienst vrijgekocht. Julien Van Nerum zette hem als vertegenwoordiger en handelsreiziger in voor de brouwerij en stokerij. Zodoende waren zijn twee stiefzonen in het familiebedrijf ingeschakeld die er een goede en vaste broodwinning bekwamen en voorbereid werden, om eens hun stiefvader op te volgen.

Alles schoon naar wens te verlopen en de zaak ging in klimmende lijn, want van de gezamenlijke jaarproduktie der 15 overgebleven Hoegaardse brouwers en stokers, vervaardigde Julien Van Nerum alleen ongeveer 1/5.

8. In opstand tegen hun stiefvader.

In 1882 kwamen rochtang duistere wolven opdagen, die mettertijd tot een geweldig onweer losbarstten, en een einde stelde aan het vreedzaam en gelukkig bestaan van de zo voorspoedige St Corneliushoeve.

Ondanks alles wat Julien VAN NERUM gedurende 10 jaren lang voor zijn stiefkinderen en inzonderlijk voor Arthur had gedaan, rozen er in 1882 een reeks onenigheden op, die zeer noodlottige gevolgen volgden en de droevigste bladzijde van onze familiegeschiedenis uitmaakt.

Sommige familieschrijvers zouden er de voorkeur aan geven, deze gebeurtenissen handig te verdraaien, maar dan scheppen zij een bedrieglijke versie, die voor de toekomst en de verdere geschiedenis van ons geslacht, een eeuwig en onoplosbaar raadsel zou doen ontstaan. De gebeurtenissen die hier ter sprake komen, kunnen niet langer verzwegen blijven; zij gaven immers aanleiding tot een breuk die de ondergang van de aloude en eens zo vermaarde brouwerij VAN NERUM ten gevolge had. Zij verwekten bovendien een zware vete tussen twee stamvertakkingen, die het rechtstreeks verval van de familiegede veroorzaakte en de bloedverwanten gedurende een halve eeuw van elkaar verwijdd hield.

De jongere generaties hebben het recht te weten wie en wat hun voorouders zijn geweest en mogen niet langer in de onwetendheid gehouden worden of door valse versies misleid.

De juiste toedracht van de zaak kennen wij uit eerste bron, namelijk uit de stamvertakking van Livinus VAN NERUM (vader van Julien, de rechtstreekse betrokkene), waar de feiten aan hun kinderen en kleinkinderen werden kenbaar gemaakt, opdat zij later zouden weten wat te Hoegaarden in die jaren is geschied.

De elementen in ons bezit zijn voldoende, om het drama weder samen te stellen en het voorval in alle objectiviteit te beschrijven, zonder een schuldige te willen treffen, en is eerder op een vingerwijzing gericht, opdat dergelijke praktijken zich nooit meer zouden herhalen, want uiteindelijk kwamen zij neer op hen die ze zelf hebben uitgelokt.

Aan de basis van de onmin lag Dr Jean Baptiste VAN NERUM, de man die zich steeds met alle krachten had verzet tegen het tweede huwelijk van zijn schoonzuster (Justine DEFOOR) met Julien VAN NERUM, zoon van zijn broeder Livinus. Hij hitte zijn neef Arthur tegen zijn stiefvader op, die in deze onenigheden zijn broeder François betrok.

Arthur beriep zich op het Gildeverdict van 1872, waar de familieraad besloten had dat Julien het bedrijf van zijn oom Charles VAN NERUM zou voortzetten, tot wanneer een van diens minderjarige zonen de nodige ouderdom en rijpheid zou verworven hebben, om de leiding van de brouwerij in handen te nemen. Maar toen was hun moeder, die het eigendomsrecht over de roerende- en het levenslange vruchtgebruik over alle onroerende goederen had, nog niet hertrouwd, hetgeen aan het Verdict een gans andere interpretatie gaf.

Door zijn huwelijk met We VAN NERUM, was Julien immers de meester geworden op het pacht-hof, rekening houdend met de notulen van het eigendomsrecht van zijn stiefkinderen.

Doch Arthur zag de zaak gans anders in. Voor hem telde alleen, dat alle bezittingen afkomstig waren van zijn overleden vader, en dat hij en zijn broeder nu de vereiste ouderdom en rijpheid hadden verworven, om als wettige erfgenamen hun vader op te volgen en de leiding over te nemen. Hun stiefvader, ofschoon hij met hun moeder was hertrouwd, kon nooit de minste aanspraak maken op de bezittingen en moest zich tot een ondergeschikte functie terugtrekken en zich tevreden stellen met het ge-not, zo luidde de eis.

Maar daar lag juist de ganse knoop van de zaak. Julien beriep zich op zijn huwelijk met hun moeder, die over het vruchtgebruik beschikte en weigerde kordaat op de eisen van zijn stiefzoon in te gaan. Hij wilde zijn verworven rechten niet prijs geven maar stelde nochtans een "compromis" voor; namelijk zijn stiefzonen in de beheerszaken te betrekken. Doch hier was het Arthur die weigerde; hij wilde "alles of niets". Onenigheden ontstonden waarin Arthur zijn broeder betrok, die nu in opstand kwamen tegen hun stiefvader.

En in deze ganse historie stond Justine DEFOOR tussen twee vuren; haar man en haar zonen. Tevergeefs trachtte zij de huiselijke vrede te herstellen, maar telkens als Arthur zijn oom Dr Jean Bapt. VAN NERUM had bezocht, herbegonnen dezelfde 'scènes', met hetzelfde resultaat; twee VAN NERUM's, twee dezelfde karakters, twee harde koppen, waarvan geen van beide wilde buigen. Toen besloot Arthur tot een zekere "chantage" over te gaan.

In 1883 verwekte hij een onwettige dochter met het 20 jarig naaistertje Leontine DESWERT en weigerde te trouwen, zolang hij geen voldoening kreeg (zie blz 600) Julien VAN NERUM bleef nochtans bij zijn besluit.

In 1884 laaiden de twisten zo hevige op, dat Justine DEFOOR een einde stelde aan de zaak van "het zo fel betwiste eigendomsrecht". De akte van deling onder de kinderen uit haar eerste huwelijk werd opgesteld ter studie van Notaris DASSIN te Tienen op 5 april 1884, waardoor Arthur en François hun vaderspart bekwamen.

François die sedert zijn huwelijk op het pachthof was blijven werken, wilde niet langer in de twisten gemengd zitten en verzaakte aan zijn rechten van "oudste zoon" om eens zijn vader op te volgen. Hij vestigde zich als molenaar op de Kleine Molen van Overlaar en bleef in goede verstandhouding met zijn moeder leven.

Arthur die als enige kandidaat overbleef, beoogde nu meer dan ooit de opperste leiding van de brouwerij, en bleef in afwachting als vertegenwoordiger op het bedrijf werken, waar hij zich meer en meer met de beheerszaken begon in te laten.

In 1885 ondernam Julien VAN NERUM verzoeningspogingen en dreef de voorspoed van het pachthof op. Hij richtte een doorvoerhandel van stieren in, die regelrecht van het station naar de hoeve gedreven werden, in afwachting van naar het slachthuis te worden gebracht. En wanneer de statiestraat dreunde ander het gewicht der brullende stieren was het ganse dorp te been, om die onversaagde mannen temidden van de woeste dieren te werk te zien.

Maar deze poging was tevergeefs. Arthur verwaarloosde vaak de bedrijfszaken en verteede meer dan hij verdienen kon, want hij was aan het bier verslaafd.

In 1886 werd een tweede kind geboren. Arthur wilde de alleenheerschappij over het bedrijf van zijn vader, terwijl Julien zijn rechten, door het huwelijk verworven, niet zo gemakkelijk wilde prijsgeven, zodat beide partijen op hun standpunt bleven.

Justine DEFOOR, uit angst voor de schande, begon meer en meer de verdediging van haar zoon op te nemen en verzette zich tegen de onwrichtbaarheid van haar man.

In 1888 werd een derde kind geboren. Nu liep de maat over en vanaf dat ogenblik werd het een hel op de Vroente.

Aan deze toestand diende dringend een einde gesteld. Pastoor REDIG verscheen op het pachthof en drong op een onmiddellijk huwelijk aan.

Toen gebeurde het onvermijdelijke. Leontine DESWERT bracht haar drie onwettige kinderen naar de Vroente en Arthur hernieuwde zijn vroegere eisen, maar zijn stiefvader bleef bij zijn besluit. Hoge woorden werden geuit, met als gevolg dat Justine DEFOOR, een zenuwinzinking nabij, zich nu volledig tegen haar man keerde, terwijl de kinderen zich achter hun moeder schaalden tegen hun stiefvader.

Door iedereen in het ongelijk gesteld moest Julien bezwijken en in een vlaag van verbittering verliet hij op 23 maart 1889 het huis, om zich te Schaarbeek op de Koninginneplaats nr 22 te gaan vestigen.

Arthur had zijn doel bereikt. Een maand later trad hij in het huwelijk en kwam met zijn gezin op de hoeve wonen, waar hij de leiding van het brouwersbedrijf waarnam.

De meeste knechten waaronder "Soldat" hadden samen met hun meester Julien VAN NERUM, de brouwerij verlaten, zodat Arthur, onervaren in het beroep, voor grote moeilijkheden stond. Enkele maanden later sionk de produktie zo aanzienlijk, dat iedereen zich zorgen baarde.

9. De Gilderaad treedt op :

Ingevolge deze familiebreuk riep de toenmalige Ouderdomsdeken Carolus I de gilderaad samen, destijds bestaande uit de Onderdeken Livinus VAN NERUM (vader van Julien), de grieffier Eduard VAN NERUM (kleinkoos van Julien, die hem in 1872 de boekhouding en het administratief beheer had aangeleerd) en de comptorist Leon VAN NERUM (broeder van Julien die nochtans in 1886 peter was geweest van het tweede kind van Arthur).

De raad stelde zich tot taak de betrokkene partijen tot vreedzame gevoelens te brengen, ten einde de verzoening te bewerken, de breuk te herstellen en de brouwerij van een gewisse ondergang te redden.

De 70 jarige Onderdeken Livinus begaf zich naar het pachthof op de Vroente, om met zijn schoonzuster en diens kinderen te spreken, terwijl Eduard naar Schaarbeek reisde om Julien te overhalen.

Na moeizame pogingen klaarde de toestand eindelijk op en scheen alles weer goed te komen.

Julien VAN NERUM keerde op 21 juni 1890 naar Hoegaarden terug, waar hij zich met vrouw en kinderen verzoende.

Arthur, die nu persoonlijk ondervonden had, dat het hem nog aan de nodige kennis ontbrak en dat hij zijn stiefvader nodig had om de brouwerszaak op peil te houden, verzaakte gedeeltelijk aan zijn vroegere eisen.

Julien vertrouwde hem echter de boekhouding en het bureel van "koop en aankoop" toe, met bovendien de voortzetting van de handelsvertegenwoordiging. Beide partijen hadden toegevingen gedaan in de richting van een nauwere samenwerking inzake algemeen beheer, ofschoon Julien de toestand van nabij bleef bewaken.

Om alle botsingen te vermijden was Arthur nochtans met zijn gezin naar het Fluppeshuis in de Nieuwstraat verhuisd en aanvankelijk schenen alle moeilijkheden opgelost en de breuk hersteld. De Gilderaad had prachtig werk verricht.

10. Grootse plannen :

Toen Julien naar de hoeve weerkeerde waren er volgen inventaris nog volgende dieren voorhanden : 8 trekpaarden en 1 renpaard, 12 koeien, 20 stieren, 6 kalveren, 6 varkens, 8 schapen, 40 hennen, 35 duiven, 15 konijnen en 1 waakhond en enkele katten :

De bier- en jeneverproduktie werd terug opgedreven en bij het einde van het jaar 1890 bereikte de "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" haar hoogtepunt. Buiten het wit en bruin bier dat op de markt werd gebracht, lagen de plannen klaar om ook blond bier te brouwen, terwijl de uitbreiding en de modernisatie van de instelling in 't vooruitzicht werden gesteld. Ook zijn vertrouwensman "Soldat" was weergekeerd en plannen werden opgemaakt om bijkomende ketels te plaatsen, nieuwe magazijnen op te richten, en het moutkot te vergroten.

De brouwerij VAN NERUM stond weldra terug boven al de anderen uit en werd opnieuw als de meest renderende uit de ganse streek beschouwd. Zelfs LORIERS, die later de al overtreffende en grootste brouwerij van Hoegaarden zou worden, was toen nog ver ten achter.

Julien VAN NERUM voelde zich weer de grote brouwer van weleer, terwijl de verstandhouding tussen hem en zijn stiefzoon er zo op verbeterd was, dat hij het inzicht koesterde, hem eerlang de algemene leiding over te dragen en hem hierin duchtig bij te staan, en de nodige kennis aan te leren. Helaas, deze inzichten kwamen te laat. Van al die plannen kwam er niets in huis. Natuurrampen, tegenslagen een een nieuw familiedrama, zouden voor goed een einde stellen aan de een zo machtige brouwerij VAN NERUM.

11. De overstromingen van 1891 :

In 1891 kwamen nieuwe rampen het pachthof teisteren. De grote GETE was buiten haar oevers getreden en stroomde over de ganse Vroente. Het water liep de hoeve binnen en op het nippertje konden nog de dieren gered worden, die langs achter naar een hoger gelegen weide werden gebracht. Snel reikte het water tot op 2 m. hoogte ; kelders, woonvertrekken, werkplaatsen en stallen werden overstroomd. Het vuile water spoelde over de brouw- en stookketels, hetgeen grote schade veroorzaakte.

Justine DEFOOR was met haar dochters Valentine en Alphonsine en haar kleindochtertje Cecile DEBROECK (3) naar het pachthof VAN AUTGAERDEN gevlucht. Gedurende 3 dagen bleef het water op hetzelfde hoogtepeil. Het was de grootste natuurramp die het pachthof ooit had meegemaakt.

Alleen Julien was met een paar knechten op de doening achtergebleven, om te redden wat te redden viel. En wanneer het water 8 dagen later volledig weggetrokken was, bleef er overal een dikke laag van slijk en vuil kleven. Iedereen zette zich terug aan 't werk, om alles te ontsmetten, de schade te herstellen en de verloren tijd in te halen. Maar de brouwerijinrichting was zodanig geteisterd, dat zij een aanzienlijke vertraging opliep ten opzichte van anderen.

12. De nieuwe koemeid :

In april 1891 was hun dochter Valentine naar Elsene vertrokken, om bediende te worden in de papierfabrieken van Genval (zie art. 320), zodat buiten Julien en zijn vrouw, op het pachthof nog alleen hun dochter Alphonsine en het kleindochtertje Cecile DEBROECK overbleven. (3 bis)

In 1893 werd ter vervanging van Julie JOSEPHE, een nieuwe koemeid aangeworven, namelijk de 24 jarige Elisabeth 's HEEREN uit Zout-Leeuw. Zij bracht een ganse ommekeer teweeg in het leven op de hoeve. Haar verschijning wierp olie op het vuur, die het onheil aanwakkerde.

Sedert de breuk van 1889 was het tussen Julien en Justine tot geen echte verzoening meer gekomen, er was iets van die vroegere onenigheid blijven bestaan die nochtans voor de kinderen zo veel mogelijk verborgen bleef.

De echtelijke betrekkingen hadden er geweldig onder te lijden. Julien was op dat ogenblik nog een krachtige jonge man van 48 jaar, terwijl zijn bijna 60 jarige echtgenote, tekenen van ouderdom begon te vertonen.

De jeugdige koemeid keek veel naar haar meester en enkele tijd later zou ze hem in haar netten weten te vangen. Geheime relaties ontstonden, die met de dag sterker werden, om in 1896 hun hoogtepunt te bereiken en kort nadien uit te lekken.

Nu was de laatste kans tot verzoening volledig vervlogen. Justine DEFOOR weigerde haar man nog langer onder de ogen te komen en liet ingevolge dit nieuw familiedrama, de 13 jarige Cecile DEBROECK naar haar oom Emile DEBROECK te Stré overplaatsen. Enkele dagen later wierp zij de koemeid aan de deur.

Op 10 februari 1897 was de breuk volledig en verliet Julien definitief het pachthof, om samen met Elisabeth 's HEEREN op de hoeve GEENS (huidig patronaat) te gaan wonen, waar hij bierhandel begon. Hierdoor had hij een zware en onherstelbare fout begaan, maar wat al voorafgaande elementen hadden hiertoe aanleiding gegeven.

(3) was in oktober 1890 na de dood van haar ouders, bij haar grootmoeder op de Vroente komen wonen
(3bis) Elodia en Elisa waren onderscheidenlijk in 1879 en 1890 gestorven (Zie Art. 314 en 318)

13. Het einde van de brouwerij :

Justine DEFOOR bleef alleen met haar dochter Alphonsine op het pachthof over, maar kort na dien kwam Arthur met zijn gezin terug op de hoeve wonen en trachtte samen met de knechten de brouwerszaak voort te zetten.

Doch "Soldat", de opziener en enige man die de geheime knepen van het bierbrouwen en je-neverstoken kende, had het bedrijf opnieuw verlaten, zodat Arthur wegens gebrek aan ervaring, in zijn opzet mislukte.

Alsdan werd de brouwerij & stokerij verhuurd aan een zekere PELEGRIN uit St Agatha Berchem, terwijl Arthur met zijn gezin en zijn moeder op het pachthof wonen bleef (4).

PELEGRIN stuurde in 1897 Auguste BASTIN (° Vonnèche 1850) ter plaatse, die van uit St Joost ten Noode kwam en een zekere ervaring had als brouwer en stoker.

Op 13.1.1900 besloot Justine DEFOOR Hoegaarden te verlaten en vestigde zich te Elsenne in de Stasamstraat, 105 bij haar dochter Valentine, waar ook Alphonsine en haar man kwamen bijwonen. Enkele maanden later na de dood van PELEGRIN werd het ganse pachthof met brouwerij en stokerij gelijkwideerd en verkocht aan de Coöperatieve Melkerij (zie blz. 234) voor de lage som van 12.500 Fr en onder de erfgenamen uit het eerste huwelijk verdeeld.

De oude St Corneliushoeve, in 1723 door de stamvader Meester-Brouwer Carolus VAN NERUM opgericht, en door vier opeenvolgende generaties in ere gehouden, was omwille van een koemeid, na 176 jaar bestaan teloor gegaan. Het treurig einde van het pachthof op de Vroente, dat bijna twee eeuwen lang de familiale welvaart had verzekerd en steeds bij de grootsten uit de streek had behoord, verwekte een nieuwe familievetete, die ook een einde zou stellen aan de Gulden Lelie, dewelke samen met de brouwerij VAN NERUM, in de dageraad van de XXe eeuw uitstierf.

14. De familievetete :

Het droevig voorval deed andermaal de oude vetete tussen twee stamvertakkingen losbreken waar in snel een derde betrokken werd, hetgeen zeer nadellig inwerkte op de familiegilde.

Tot de eerste vertakking behoorden de nakomelingen, gesproten uit het huwelijk van Charles VAN NERUM met Justine DEFOOR, waaronder Arthur en François. Zij berdepen zich op het laatste familiedrama om een nieuwe vetete uit te lokken tegen de vertakking van Livinus VAN NERUM. Tot deze laatste behoorde immers Julien, met zijn broeders en zusters, die het ontstane drama een gevolg noemden van de opstandigheid der zonen tegen hun stiefvader. Zij keurden de ontrouw van Julien af, maar riepen al de gebeurtenissen van 1882 tot 1893 tot zijn verdediging in.

En in dit geschil werd een derde stamvertakking betrokken, namelijk deze waartoe de Ouderdomsdeken Eduardus I en Hubert VAN NERUM uit 'nieuwhuys behoorden, die getrouwd was met Julie VAN NERUM, zuster van Julien. Zij sloten zich met de stamvertakking van Livinus aan.

Maar in feite was dit alles slechts de heropflakking van de oude broedertwist van 1840, uitgelokt door Dr Jean Bapt. VAN NERUM tegen zijn broeder Livinus (zie blz. 439) en waarin de eersten "de rijke stam" en de laatsten "de arme stam" genoemd werden, rollen die later evenwel omkeerden.

Deze vetete die bijna 60 jaar geleden was ontstoken, laaide in 1897 in alle hevigheid terug op, knakte de familiesamenhorigheid en verlamde volledig elke gildebedrijvigheid, zodat de zaak voor de gilderaad gebracht werd, om de "confusie" op te lossen en de schuldige desnoods in de familieban te slaan.

Nochtans werd alles gedaan om het geschil te regelen. De zonen van Arthur vertoefden vaak in 't nieuwhuys, waar zij zeer welkom waren bij Julie VAN NERUM (zuster van Julien), Leon VAN NERUM (broeder van Julien en peter van de tweede zoon van Arthur) trachtte eveneens als bemiddelaar op te treden. En ten slotte poogde ook de Ouderdomsdeken, om de vetete op te lossen, maar verwekte hierdoor de grootste wanorde in de gilderaad.

Arthur VAN NERUM, die als griffier fungeerde, weigerde nog langer te zitten bij te wonen en verweet aan de gildehoofdman, zijn bemiddeling van 1890 toen hij Julien te Schaarbeek was gaan opzoeken, om hem terug naar Hoegaarden te brengen, zodat het tot geen oplossing kwam.

(4) Alphonsine was ondertussen op 13 Nov 1897 naar Brussel vertrokken waar zij in het huwelijk trad met Roland LECHERF

Alsdan werd de zaak in 1900 voor de geheime raad gebracht, destijds bestaande uit de Eredeken Joseph PUTZEYS (x met Lucie VAN NERUM, zuster van Julien), de Ouderdomsdeken Eduardus I en de Onderdeken François VAN NERUM (zoon van de 4e Gildehoofdman Joannes II). De eerste twee riepen verzachtende omstandigheden in ter verdediging van Julien, terwijl de Onderdeken hem veroordeelde zodat ook hier een "confusie" ontstond. Bovendien was Eduardus I in zijn nieuwe poging mislukt, Justine DEFOOR wilde van geen verzoening meer horen.

In 1903 beproefde hij voor de laatste maal een richtte te Hoegaarden bij de 125e verjaring der gilde, een muziekavond in, om de eendracht te herstellen. De Ouderdomsdeken had alle familieleden in het Wezenhuis op de Stoopkensstraat uitgenodigd, waar de weeskinderen hun medewerking verzochten en waar ook Philippe REUS, de man van Alphonsine DEBROECK (zie blz 592) het feest kwam opluisteren.

Maar het liep op een volledige mislukking uit. Zij speelden slechts voor enkele getrouwen, die tot de vertakking van Livinus behoorden.

In 1905 werd het hopeloze geval ten einde raad in handen van de Ereraad gegeven, samengesteld uit Joseph PUTZEYS, Not. L. ROSSEEUW uit Tienen en Pastoor VAN GUCHT uit Hoegaarden. Maar ondertussen was in 1904 Justine DEFOOR te Elsene overleden.

PUTZEYS bleef zijn standpunt verdedigen: "Julien heeft gemist maar ze hebben het zelf gewild". Hiermede bedoelde hij alles wat de broek was voorafgegaan. Docht Pastoor VAN GUCHT hield alleen de daad van ontrouw voor ogen om Julien te veroordelen, zodat tussen beide een conflict ontstond waarop Not ROSSEEUW voorstelde om de zaak onbeslist te laten en alle gilde- en familiebedrijvigheid tijdelijk stil te leggen, want alleen de tijd zou de diepe wonde kunnen helen.

En wanneer Julien in 1907 een tweede huwelijk aanging met zijn oude koemeid was alles verloren. De Eredeken Joseph PUTZEYS verliet datzelfde jaar Hoegaarden en de Ereraad stortte in elkaar. Ook de Ouderdomsdeken Eduardus I vertrok in 1908 naar Lier hetgeen de ineensstorting van de gilderaad en van de ganse familiegilde ten gevolge had. Een glorierijk tijdperk was afgesloten. De grote "confusie" die sedert 1897 de gilde volledig had verlamd, eindigde 10 jaar later met haar verval.

En al deze droevige gebeurtenissen werden inde familie angstvallig geheim gehouden en voor hun kinderen verzwegen, behalve in de tak van Livinus waar zij doordrongen tot in de laatste echelons. Hier kammen als besluit de vraag stellen: "Hebben wij wel goed gedaan dit familiedrama kenbaar te maken"? Elkeen zal hierover zijn eigen mening hebben, maar wij denken van wel, want het was toch immers de rechtstreekse oorzaak van de ondergang der gilde, die aan de ganse familie toebehoort en bijgevolg door allen moet geweten worden. Bovendien zijn er 70 jaren over heen gegaan en werd er door de jongere generaties in 1961 bij de heroprichting der gilde, een lijn getrokken, achter het verleden. Of zou er hierdoor een nieuwe reactie losbreken?

15. De dood van Justine DEFOOR :

Na een pijnlijke en lange ziekte overleed Justine DEFOOR te Elsene in de Stassartstraat 105, op 7 september 1904 te 9 uur in de morgen. Zij was 71 1/2 jaar oud (akte nr 634 f° 64). Haar dood werd op het gemeentehuis aangegeven door :

- Gustave DUROCHZ (x Valentine VAN NERUM) haar schoorzoen.
- Roland LECHERF (x Alphonsine VAN NERUM) haar schoonzoon/

De begrafenis greep plaats in de St Bonifacius kerk van Elsene op 9 september te 14,30 uur. Op haar doodsbrief stonden al haar kinderen en kleinkinderen vermeld, maar nergens de naam van haar echtgenoot Julien VAN NERUM. Zij stond er op aangegeven als "Madame Veuve Charles VAN NERUM-DEFOOR".

16. Tweede huwelijk van Julien VAN NERUM :

Op 5 januari 1907 (akte nr 1) ging Julien VAN NERUM te Hoegaarden in de Ouderdom van 63 1/2 jaar, een tweede huwelijk aan met zijn oude koemeid Elisabeth 's HEEREN.

Hun getuigen waren :

- François VAN DIEST, 65 j., postbode te Ukkel, zijn kleinkozijn.
- Georges VAN DIEST, 41 j., havenbediende te Antwerpen, zijn kleinkozijn.
- Louis 's HEEREN, 46 j., veldwachter te Leuven, haar broeder
- Hubert 's HEEREN, 35 j., handarbeider te Leuven, haar broeder.

Zij sloten hun huwelijkskontrakt af te Tienen op 27 november 1906 ter studie van Not. DELACROIX.
Hun huwelijk bleef kinderloos.

17. Wie was Elisabeth 's HEEREN ?

Zij werd geboren te Zout-Leeuw op 8 mei 1869 en was dus bijna 28 jaar oud bij haar huwelijk.
Zij was de dochter van Henri Martin Joseph 's HEEREN (+ Zout-Leeuw 20.11.1901) en Anne Christine PULINCKX (°ca 1832).

Haar broeders en zuster die ons bekend zijn, waren :

Louis	°ca 1861 werd veldwachter te Leuven
Hubert	°ca 1872 werd havenbediende te Antwerpen
Mathilde	°ca 1871 x Napoleon CAUWBERGHS, fabrieksarbeider te Hoegaarden.

Zij waren de ouders van Henri CAUWBERGHS, latere Voorzitter van de Liberale Harmonie.

18. Dood van Julien VAN NERUM :

Ha hun huwelijk vestigden zij zich bij haar zuster Mathilde in de Putzeysstraat n° 5 (huidige woonst Petrol) waar Julien op 12 juli 1908 te 16 uur overleed in de ouderdom van 65 jaar (akte 54).

Hij werd afgedragen door :

- Napoleon CAUWBERGHS, zijn schoonbroeder
- Jozef AUSLOOS, 30 j., schrijnwerker en gebuur.

Alvorens te sterven had hij op zijn familie geroepen en weldra stonden rond de bedspand, zijn broeder Leon VAN NERUM, zijn zuster Julie, zijn schoonbroeder Joseph PUTZEYS en zijn petekind Julien VAN NERUM, allen tot de stamvertakking van Livinus behorend.

Daar vroeg hij vergiffenis aan zijn familie, voor het grote leed dat hij hen had aangedaan.
"maar al heb ik gemist, ik ben onrechtvaardig beoordeeld geweest en altijd verkeerd begrepen geworden"
sprak hij met tranen in de ogen.

Zijn dood stelde een einde aan de droevigste episode uit onze familiegeschiedenis en meer dan een halve eeuw ging er over heen, om de oude vete hopelijk volledig uit te wissen.

ART. 325 : STB. VI/16 - LOUISE VAN NERUM X OLIVIER PONSART

1. Geboorte :

Marie Louise VAN NERUM werd geboren te Hoegaarden op 5 juli 1845 te 2 uur (akte nr 47), als derde kind van Livinus VAN NERUM (26 j.) en Monique CIPERS (21 j.).

Tot peter en meter kreeg zij :

- Hector CIPERS (haar oom)
- Julienne EVRARD (haar kleinnicht)

2. Huwelijk :

Op 19 jarige buderdom, namelijk op 12. 6. 1864 vertrok zij naar Antwerpen, om er als winkel-juffer te werken en werd op 26. 8. 1868 te Brussel in een Delhaizewinkel aangeworven.

Daar leerde zij Olivier Isidore PONSART kennen, vermoedelijk afkomstig uit Dendermonde en later directeur bij de Delhaize maatschappij te Molenbeek.

Zij traden waarschijnlijk te Brussel tussen 1868 en 1874 in het huwelijk en vestigden zich eerst te Anderlecht en later na 1885 te Ukkel.

3. Hun kinderen :

Uit hun huwelijk sproten drie zonen :

1. Alphonse °Brussel 8. 2. 1874. Werd te Hoegaarden opgevoed bij zijn grootmoeder Monique CIPERS en zijn tanten Constance en Justine. Rond 1885 ging hij terug naar zijn ouders te Anderlecht.
Hij x met Emilie ARNOLDI (°Florentia), dochter van Henri ARNOLDI en Barones Anne de KEMMETER (+ 1930 te Hamburg)
Hij hield een groot café "Belle Vue" op de steenweg van Elsene 25 (rechts van de post) en bewoonde een luxe-appartement op de Gulden Vlieslaan boven de Ciné Capitole.
Hij + te Elsene op 5. 1. 1931 en had één dochter :
 - Anna Edmie Liévine Henriette ° 8. 12. 901 te Brussel, X DUFRASNE.
Zij hield café te Elsene over 'gemeentehuis en ook in de Elzas Lotharingenstraat.
Later vertrok zij naar St Gills, Stwg op Waterloo 357 en vervolgens naar de Albaniestraat, 88.

2/ Arthur

Was x en had 2 zonen :

- Robert
- andere zoon die vóór de eerste wereldoorlog in de Pupillenschool was.
Arthur + te Luik.

3. Gustave

x *Ime* van wie *Roloude*

4. Hun overlijden :

Olivier PONSART overleed te Kortenberg op 21. 8. 1899. Zijn weduwe bleef tot op 8 januari 1910 te Ukkel wonen en verhuisde toen naar Vorst, waar zij op 1 februari 1911 stierf in de ouderdom van 65 1/2 jaar. Louise VAN NERUM werd te Vorst op 6 februari begraven.

ART. 326 : STB VI/17 : EMILE VAN NERUM

1. Geboorte :

Jean Emile VAN NERUM zag het levenslicht te Hoegaarden op 7 februari 1847 te 23 uur (akte 6), als vierde kind van Livinus VAN NERUM (27 1/2j) en Monisue CIPERS (22 1/2 j.)

Tot doopgetuigen kreeg hij :

- Dr Jean Baptiste VAN NERUM (zijn oom), die ondanks de "koude vrede" met zijn broeder Livinus, het peterschap had aanvaard.
- Maria Theresia ADAMS (zijn groot tante) x Henricus CIPERS.

2. Overlijden :

Emile VAN NERUM stierf in de ouderdom van 13 1/2 jaar te Hoegaarden in het huis van zijn ouders in de Nieuwstraat, op 16 december 1860 te 4 uur (akte 63).

Hij werd afgedragen door :

- Pierre GILIS, 31 jaar, gebuur en herbergier
- François GODFROID, 31 jaar, gebuur en kleermaker.

De begrafenis ging door op maandag 17 december te 15 uur en de plechtige lijkdienst op donderdag 20 december.

Betekende zulks dathij om een bepaalde reden zo snel mogelijk moest begraven worden ?

ART. 327 : STB VI/18 JULIE VAN NERUM X HUBERT VAN NERUM

1. Geboorte :

Marie Julie VAN NERUM zag het levenslicht te Hoegaarden op 15 maart 1849 te 7 uur (akte 23), als vijfde kind van Livinus VAN NERUM (30 j.) en Monique CIPERS (35 j.)

Haar doopgetuigen waren :

- Brouwer Charles VAN NERUM (haar oom)
- Marie Cath. CIPERS (haar tante)

2. Huwelijk :

Julie VAN NERUM trad te Hoegaarden in het huwelijk op 14 april 1877 met haar kleinkozijn, de zadel- en greelmaker Hubert VAN NERUM, zoon van Theodore VAN NERUM en Josephine DEWELDE. Zij vestigden zich in 't nieuwhuys en werden de ouders van Julianus I, 7e Ouderdomsdeken der Gulden Lelie.

Dit gezin zal later onder stamboomnummer VI/32 behandeld worden.

ART. 328 : STB VI/19 Melanie VAN NERUM

1. Geboorte :

Marie Melanie VAN NERUM was het zesde kind van Livinus VAN NERUM (31 1/2 j.) en Monique CIPERS (26 1/2 j) dat te Hoegaarden op 27 februari 1851 te 20 uur ter wereld kwam (akte 16).

Tot Peter en Meter kreeg zij :

- Jan Baptist VAN DIEST, haar grootoom (x Barbara CIPERS)
- Regina VAN NERUM, haar tante.

2. Zij verlaat Hoegaarden :

Nopens Melanie VAN NERUM is alleen geweten dat zij op 28 januari 1871, in de ouderdom van 20 jaar, haar geboortedorp verliet en naar Geldenaken vertrok, om er enkele jaren later uitgeschreven te worden voor St Joost t/Noode.

ART. 329 : STB VI/20 LEON VAN NERUM X PELAGIE VEULEMANS.

1. Zijn geboorte :

Op 19 mei 1853 te 1 uur in de nacht (akte n° 37) werd te Hoegaarden het zevende kind geboren uit het huwelijk van Livinus VAN NERUM (34 j.) en Monique CIPERS (29 j.).

Bij zijn doopsel kreeg het de namen Leon Justin en werd boven de doopvont gehouden door :

- Eugene VAN NERUM in naam van diens broeder Dr Justinus VAN NERUM uit Leffinge (zijn oom)
- Josephine SCHEYS (zijn achterkleinnicht).

2. Zijn verlovings :

Rond de jaren 1880 was Leon VAN NERUM verloofd met een dochter uit de zeer welstellende familie VAN DEN SCHILDE uit Goedsenhoven en plannen werden gemaakt om te trouwen.

Leon VAN NERUM had nochtans de gewoonte om een stevige pint bier te drinken en het gebeurde nogal eens dat hij te diep in het glas keek.

Op zekere dag zegde zijn verloofde hem, dat eenmaal getrouwd, hij de drank volledig zou moeten laten.

"Goed" antwoordde Leon "een verwittigde man is er twee waard en als het zo is loop dan maar snel terug naar Goedsenhoven en wij trouwen niet".

En Leon brak zijn verlovings af en trouwde niet, want voor hem bestond er tussen een vrouw en een glas bier, nog een groot verschil, bijzonder als de vrouw vóór het huwelijk reeds haar wetten spelde.

3. Zijn huwelijk :

Enkele jaren later vond hij een andere vrouw, van wie hij wel een pint bier mocht drinken, "Met U wil ik trouwen" zei hij "gij weet ten minste wat een man nodig heeft".

Op 16 mei 1885 trad hij te Hoegaarden in het huwelijk met deze vrouw, namelijk Marie Pelagie VEULEMANS uit Glabbeek, die op dat ogenblik te Tienen verbleef (akte 14). Leon was 32 jaar en Pelagie 21 jaar.

Hun getuigen waren :

- François VAN NERUM, zijn kozijn
- Arthur VAN NERUM, zijn kozijn
- Louis CEUSTERMANS, 34 j., haar schoonbroeder, landbouwer te Molenbeek-Wersbeek.
- Joseph TOSSEN, 32 j., haar kozijn, mechaniker te Tienen.

Pelagie VEULEMANS werd geboren te Glabbeek op 3 april 1864, als dochter van Petrus Henricus VEULEMANS (+ Glabbeek 21.10.1881) en Anna Regina VANDENPOEL (+ Glabbeek 13.8.1875).

Hun huwelijk bleef echter kinderloos.

4. Woonst en beroep :

Na hun huwelijk vestigden zij zich in de Nieuwstraat in het Fluppeshuis (huidige garage Wuestenberghs), waar in 1890 ook tijdelijk zijn kozijn Arthur VAN NERUM met zijn gezin kwam wonen.

Het was een ruime woonst, toebehorend aan hun kleinkozijn Joseph VAN AUTGAERDEN (zoon van Philippus VAN AUTGAERDEN en kleinzoon van Jean Br VAN AUTGAERDEN x FRANCISCA VAN NERUM). Daar oefende Leon het beroep van houthandelaar uit, een zaak die hij van zijn vader had overgenomen. Bij het opkopen van bomen kon hij het houtvolume en dus ook het gewicht in de waarde met zulke nauwgezette juistheid schatten, dat vaak beweerd werd, dat hij de bomen in de nacht ging meten. En buiten zijn houthandel was hij ook landbouwer, zoals iedereen in die tijd.

Rond 1892 verhuisde hij naar de Tiensestraat, waar zijn vrouw in 1894 overleed. Enkele jaren later zegde Leon VAN NERUM zijn houthandel op. Hij nam zijn intrek in de "hospice" (stichting VANDERTAELEN x VAN NERUM) in de Tiensestraat, en stak een handje toe in "de Struysvogel" op de hoeve THOMSIN (heden afgebroken), recht over de "hospice" gelegen.

5. Zijn sterkte en zijn zwakte :

Leon VAN NERUM was de sterkste man van Hoegaarden, "zo sterk als een boom" zegden de mensen en kreeg hierdoor de bijnaam van "BOEM" (het dialect van boom). Zonder moeite kon hij kleine bomen uit de grond rukken en grotere gans alleen op zijn rug wegslepen. Zijn uitzonderlijke kracht liet hem toe vrachten te verplaatsen, waarvoor anders meerdere mannen nodig waren. Hij kroop onder een boerenkar en helde ze met zijn rug omhoog, terwijl één enkele vuistslag voldoende was, om planken te klieven.

Leon VAN NERUM was ook de braafste man van Hoegaarden en daarin lag zijn zwakte. Hij was zacht van aard en uiterst mild voor minder bedeelden. Hij schonk al weg wat hij zelf had en liet "de armen" rooit betalen. Hij kon eten als een paard, maar ook drinken als een kemel. Wanneer hij in de herbergen verscheen betaalde hij menige ronde en dronk er meer pinten dan er mensen tegenwoordig waren. Zijn drinken, mildheid en zwakte leidden hem tot in de "hospice".

6. Bij de Gilde :

In 1884 volgde hij zijn schoonbroeder Hubert VAN NERUM als boekhouder van de Gulden Lelie op en woonde datzelfde jaar de dekenkroning van Carolus I bij. In 1886 vergezelde hij de familie tijdens haar bedevaart naar de Patroonheilige St Cornelius te Kuntich. Enkele jaren nadien in 1894 greep de Kroning van de Ouderdomsdeken Eduardus I plaats en ving de "confusie aan die tot de ondergang van de Gulden Lelie leidde". Hij was de laatste "comptorist" van de oude Gilde.

7. Hun overlijden :

Pelagie VEULEMANS stierf te Hoegaarden op 3 juli 1894 te 6 uur (akte 41) in de ouderdom van 30 jaar.

Haar dood werd aangegeven door :

- Frans VERMEULEN, 52 jaar, opziener en gebuur
- Pastoor Alois REDIG

Leon VAN NERUM overleed te Hoegaarden op 7 maart 1927 (akte 14), in de ouderdom van 74 jaar. Hij werd doodgevonden, zittende op het "Sticheltje" (Albertvest). Zijn overlijden werd gemeld door :

- August GEERKENS, 64 jaar, ondernemer
- Alex AUSLOOS, 65 jaar, rustend veldwachter.

ART. 330 : STB VI/21 : LUCIE VAN NERUM X JOSEPH PUTZEYS

1. Geboorte :

Marie Lucie VAN NERUM was het achtste kind van Livinus VAN NERUM (36 j) en Monique CIPERS (31 jaar). Zij werd geboren te Hoegaarden op 28 maart 1855 te 10 uur (akte 23).

Tot doopheffers kreeg zij :

- Eugene VAN NERUM (haar oom) Apotheker te Hoegaarden
- Lucia CIPERS (haar kleinnicht).

2. Haar huwelijk :

Lucie VAN NERUM was 23 1/2 jaar, toen zij op 31.12.1878 Hoegaarden verliet, om door bemiddeling van haar schoonbroeder Olivier PONSART, een plaats te bekomen in een Delhaizewinkel te Elsene, waar zij later zelfs kassierster werd. Haar woonplaats was op dat ogenblik te Schaarbeek, Gaucheretstraat, 45.

Joseph PUTZEYS, waarnemend Directeur van de suikerfabriek van Hoegaarden, had echter een oog op de dochter van Livinus en op zekere dag reisde hij naar Brussel, om haar ten huwelijk te vragen. De zaak was snel in kannen en kruiken en op 14 augustus 1880 traden zij te Schaarbeek in de echt, (akte 194). Lucie was 25 jaar en Joseph 36 jaar oud.

Hun huwelijksgetuigen waren :

- François VAN NERUM, 28 j., haar kozijn (zoon van Eugene) handelaar te Brussel.
- Louis STRUYVEN, 36 j., hotelier te Tienen
- Edouard Henri HUENS, 58 j., landbouwer te Boutersem
- Hubert VAN HERBERGHEN, 36 j., eigenaar te Tienen.

Het huwelijkskontraakt was afgesloten ter studie van Notaris CRAMPEN te Tienen.

3. Hun kinderen :

Het echtpaar PUTZEYS X VAN NERIJM vestigde zich te Hoegaarden waar hun 6 kinderen geboren werden :

- Marguerite ° 8. 1. 1864 + 1942
- Josephine ° 17. 1. 1865 + 1913
- Louise ° 16. 10. 1867 + 1918
- Maurice ° 20. 2. 1870 + 1960 (x 1929 Jeanne FOUCART)
- Madelein ° 22. 3. 1892
- Germaine ° 5. 3. 1896 (x 1930 Francisco Demartbona y Vina)

4. Joseph PUTZEYS en zijn geslacht :

VOORWOORD :

De stamboom die hier volgt werd overgenomen uit het archief van de familie PUTZEYS. Er schijnen nochtans enkele foutieve data in voor te komen, die tot heden niet konden nagezien worden. Het is de aanvulling van de genealogische schets, verschenen in art. 280 van Familieschoon. Navorsers en anderen worden verzocht ons de eventuele correcties te laten kennen.

Joseph PUTZEYS behoorde tot een geslacht van handelaars, gerechtsdienaars, notarissen en dokters, afkomstig uit de streek van St Truiden. Reeds vroeg in de XVIII eeuw week een stamvertakking uit naar de stad Luik, waaruit een tak sproot, die zich te Hoegaarden kwam vestigen ; waar zij met de meest vooraanstaande families verwant werden en de hoogste functies in het dorp bekleedden.

De familie PUTZEYS drukte haar stempel op de geschiedenis van Hoegaarden en heeft mannen geteld, die op professioneel, industrieel en politiek vlak, tot de hoogste rang behoorden.

- - - -

De oudst bekende voorvader van dit geslacht was :

I. François PUTZEYS

Geboren rond 1630 en gestorven te St Truiden op 20. 11. 1689.

Hij huwde er in 1658 met Petronella VAN DER BOENTEN (° ca 1630 + ca 1690) en was e. lakenhandelaar en "strytmeester".

Uit zijn huwelijk sproten volgende kinderen te St Truiden geboren :

- 1. Nicolas ° 1658 + 1661
- 2. Jean Pierre ° 1659
- 3. François ° 1660
- 4. Henri (volgt onder II)
- 5. Marie Anne ° 1664
- 6. Jean François ° 1666
- 7. Nicolas ° 1667

II. Henri PUTZEYS :

° St Truiden 21. 5. 1662 en er + 20. 6. 1723.

Hij was er "Amman" en trouwde er in 1682 met Julienne HEUSDENS (° ca 1660 + 20. 4. 1739) van wie te St Truiden geboren werden :

- 1. Jean François ° 1683 + 1684
- 2. Jean Herman ° 1685 + 1685
- 3. François ° 1687
- 4. Henri Renier (volgt onder III. A)
- 5. Jean Philippe (volgt onder III. B)
- 6. Marie Thérèse ° 1693
- 7. Marie Julienne ° 1699

(vervolgt)

III A. Henri Renier PUTZEYS

* St Truiden 1688 en + te Luik 1738.

Hij week uit naar Luik waar hij "Rechter" was.

In 1738 huwde hij Marie Barbe CONINX (* 1710 + 1795) en stichte de Luikse stamvertakking.

Zijn kinderen waren :

1. Guillaume François ° 1740
2. Marie Catherine ° 1741
3. Marie Françoise ° 1743
4. Guillaume Melchior ° 1744
5. Mathieu Joseph (volgt onder IV A)
6. Jean Baptiste ° 1747
7. Laurent Theodore ° 1748
8. Marie Hélène ° 1750

III B. Jean Philippe PUTZEYS

* St Truiden 13. 1. 1691 en + te Luik 1760.

Ook hij week uit naar Luik, waar hij Advokaat werd en Rechter van de Raad der XXII.

Was er op 29. 11. 1729 getrouwd met Anne Barbe DOTHEE (* ca 1700 + ca 1760).

Uit hun gerbintenis werden te Luik drie kinderen geboren die echter alle drie naar Hoegaarden uitweken en er een sterke stamvertakking in 't leven riepen.

Deze kinderen waren :

1. Louis (volt onder IV. B)
2. Julienne Catharine : ° 1734 en + te Hoegaarden 1805

Door haar huwelijk in 1760 met Notaris Jean Bapt HUBENS uit Hoegaarden (* 1734 + 1800) was zij de eerste die naar de biestreek uitweek en haar broeders tot hetzelfde zou overhalen.

Zij woonden te Rommersom onder Hoegaarden, waar Not. HUBENS in 1783 op aanvraag van Not. J. Bt VAN AUTGAERDEN de protestnota had opge- maakt, gericht tegen de Regentie (zie blz 239 para c) en later Sekretaris zou worden van de nieuwe bewindsploeg onder het Frans regiem (zie blz 244 para I).

3. Trudo Balhazar (volgt onder IV. C).

IV A. Mathieu Joseph PUTZEYS

* te Luik in 1745 en er + in 1793. Hij was er Procureur.

Huwde in 1777 met Marie Joseph DELACROIX (* 1750 + 1810) die hem 8 kinderen schonk, allen te Luik geboren :

1. Henri Guillaume ° 1773
2. Henri Joseph ° 1781
3. Marie Josephe ° 1783
4. Mathieu Henri ° 1784
5. Joseph Guillaume ° 1786
6. Jean Ernest ° 1787
7. André Mathieu ° 1789
8. Adrienne Elisabeth ° 1790

IV B. Louis PUTZEYS

* te Luik 1732 en + te Hoegaarden 1800. Zijn zuster lokte hem naar Hoegaarden waar hij op 5. 4. 1785 trouwde met Anne Marie Gertrude HUBENS (* 1737 + 1810 zuster van Not. Jean Bapt. HUBENS).

Hij vestigde zich te Hoegaarden als landbouwer. Zij hadden drie kinderen, te Hoegaarden geboren :

1. Jean Baptiste ° 1785
2. Julienne ° 1787
3. Marie ° 1789

VI.A. Louis Alexandre PUTZEYS

* te Hoegaarden 24. 11. 1814 en er + 9. 5. 1881.

Hij volgde in 1840 zijn vader als Notaris op en was Burgemeester te Hoegaarden van 1854 tot 1861 en van 1866 tot 1876.

Hij was een der vurigste liberalen uit zijn tijd en lag aan de basis van verschillende politieke troebelen. Was stichter van de Burgerwacht, de Harmonie en van de eerste suikerfabriek te Hoegaarden. Hij nam ook het Eredekenschap van de Gulden Lelie waar van 1856 tot 1872 en schonk een kerkraam aan de St Gorgoniuskerk. Hij woonde in de huidige Arthur Putzeysstraat, naast de herberg die hoek vormt met de Doelstraat (sectie D 334).

In 1848 trad hij in het huwelijk met Cath. Rosalie DUMONT uit Hoegaarden (*1818 + 1891), die hem drie kinderen schonk.

1. Arthur (volgt onder VII. A)
2. Marie Valerie *15. 8. 1850 x 18. 8. 1875 met Ernest TREMOUROUX (zoon van Bankier Celestin TREMOUROUX en Emilia DUMONT)
3. Elise *1852 + 1899

VI.B. Henri David PUTZEYS

*Hoegaarden 9. 7. 1820 en + Geldenaken 8. 3. 1872, waar hij wijnhandelaar was.

Hij x 1855 met Marie Cath. Victorine PETIT (*1830) van wie :

- Jules *1830 + 1905. Schepen van wijnhandelaar te Geldenaken
x 1885 met Emma RASE (*1858 + 1928) die hem twee kinderen schonk :
- Juliette *1886
- Jeanne *1888

VI.C. Jean Baptiste PUTZEYS

* Hoegaarden 15. 2. 1813 en er + 18. 9. 1896

Hij x te Hoegaarden 1842 met Anne LODEWIJCKX (*1816 + 1890). Zij was de zuster van de gemeente-ontvanger François LODEWIJCKX en de dochter van Henri LODEWIJCKX, griffier bij de Vrederechter te Hoegaarden tot 1798 en vervolgens onderwijzer aan de lagere dorpsschool.

Jean Bapt. PUTZEYS woonde in de Dotremontstraat (huis VANDER VELPEN) tot rond 1847 en dan op de Markt in het huis ROSIER (Sic E- 575).

Recht over zijn huis op de Markt had hij vanaf 1871 een graanmolen en bakkerij (sic D 354 huidige herberg "Venetiaan"). Zie Hist. Comm. Belges - Hougaerde" door Wauters blz 9.

Uit hun huwelijk sproten 6 kinderen, te Hoegaarden geboren :

1. Cesar (volgt onder VII. B)
2. Joseph (volgt onder VII. C)
3. Constance *1. 9. 1845 x Emiel CHRISTIAENS
4. Marie Julie *18. 11. 1849 + 19. 3. 1876
5. Romain (volgt onder VII. D.)
6. Eudolie *17. 7. 1859 + St Truiden 13. 5. 1916 x met Severin DEBROECK (*1854 + 1909)
en wonende te St Truiden (zie blz 591).

VI.D. Louis Nepomucene PUTZEYS

*Hoegaarden 25. 8. 1819 en er + 26. 12. 1872

Was inspecteur en zaakwaarnemer bij een Verzekeringsmaatschappij.

Huwde in 1854 met Anne Cath. DAVIDTS (*1825 + 1885) van wie :

1. Victor *1857 + 1935 *Pastoor te Bomel*
2. Julien *1860
3. Alexandrine *1865 + 1917

Zij woonden in de Gasthuisstraat nr 7 (huidige woonst van H. Willems x Van Nerum (sic D 344).

VII. A. Arthur PUTZEYS

*Hoegaarden 19.3.1849 en er + 24.6.1906

Volgde in 1881 zijn vader als notaris op en was ook Liberaal Burgemeester van Hoegaarden van 1896 tot 1905 en Provinciaal Raadslid.

Een straat te Hoegaarden draagt zijn naam.

Hij x 1884 Valentine VRANCKX uit Kuntich (*1852 + 1922) van wie :

- Maria *1886 x 1906 met Leontine HEUNINCKX (*1881) die in 1906 zijn schoonvader als notaris opvolgde

VII. B. Cesar PUTZEYS

*Hoegaarden 8.1.1843 en er + 21.1.1905

Was eerst molenaar zoals zijn vader en vervolgens vanaf 1887 hotelhouder aan het station van Hoegaarden.

Hij was de brevethouder van de historische muntkaramellen "Cesar", die heden nog bij speciale toelating van zijn zoon, Frederic door 't museum "Julien VAN NERUM" vervaardigd worden.

Cesar PUTZEYS x 1882 met Emmerence SMEYERS (*1855 + 1934).

Zij hadden drie kinderen :

1. François *4.2.1884 - Elektrieker te Brussel
x met Cath. ANDRIES (*1905) van wie :
- Cesar *1929
- Robert *1932

2. Robert: *2.5.1886 + 1944. Muzikant te Linkebeek
x1910 met Saphyre DEBROEY (*1883)

3. Frederic *11.7.1889. Volgde zijn vader als hotelhouder op.
x 1928 met Marie JANS (*1894 Weduwe van Paul DEBROECK) van wie :
- Marie Thérèse *1931
- Anne Marde *1932

VII. C. Joseph PUTZEYS

* te Hoegaarden 22.4.1844 en + Elsene 17.2.1917.

Was doctor in de wijsbegeerte en letteren, ingenieur-scheikundige. Waarnemend directeur van de suikerfabriek Grand-Pont en richter en beheerder van andere fabrieken.

Hij x te Hoegaarden in 1880 met Lucie VAN NERUM (*1855 + 1929, dochter van Livinus VAN NERUM x Monique CIPERS).

Uit hun huwelijk sprongen 6 kinderen :

1. Margeurite *8.1.1884 + 1942
2. Josephine *17.1.1885 + 1918
3. Louise *16.10.1887 + 5.1.1918 te Etterbeek, Ph. Baucqstraat
4. Maurice-Joseph *20.3.1890 + Elsene 1.11.1960

Nopens zijn huwelijk, vul aan : Concernant son mariage, compléter :

" Hij x 1921 met Nelly VAN EMELLEN *1899, (dochter van Henri VAN EMELLEN en Valentine STOCKMANS uit de Groene Klaver) later gescheiden.
Hij xx 1929 met Jeanne FOUCART"

- Joseph *8.3.1930 : commercieel zaakgelastigde in Yoegb-Slavië.

Maurice PUTZEYS onderhield nauwe familiebetrekkingen met zijn kozijs Julien en Oscar VAN NERUM, Arthur PONSART en de gebroeders BAUDE.

Enkele dagen voor zijn dood schonk hij aan de gildesekretaris, het oude reglement van de Gulden Lelie (zie art. 72) en een schrijn met aarde uit het Nerimbos (blz 94). Hij had het als herinnering aan zijn moederlijke afstamming bewaard, hetgeen ons in 1964 toeliet de Gulden Lelie weer op te richten.

VII. A. Arthur PUTZEYS

*Hoegaarden 19. 3. 1849 en er + 24. 6. 1906
Volgde in 1881 zijn vader als notaris op en was ook Liberaal Burgemeester van Hoegaarden van 1896 tot 1905 en Provinciaal Raadslid.
Een straat te Hoegaarden draagt zijn naam.
Hij x 1884 Valentine VRANCKX uit Kuntich (*1852 + 1922) van wie :
- Maria *1886 x 1906 met Leontine HEUNINCKX (*1881) die in 1906 zijn schoonvader als notaris opvolgde

VII. B. Cesar PUTZEYS

*Hoegaarden 8. 1. 1843 en er + 21. 1. 1905
Was eerst melenaar zoals zijn vader en vervolgens vanaf 1887 hotelhouder aan het station van Hoegaarden.
Hij was de brevethouder van de historische muntkaramellen "Cesar", die heden nog bij speciale toelating van zijn zoon, Frederic door 't museum "Julien VAN NERUM" vervaardigd worden.
Cesar PUTZEYS x 1882 met Emmerence SMEYERS (*1855 + 1934).
Zij hadden drie kinderen :

1. François *4. 2. 1884 - Elektriker te Brussel
x met Cath. ANDRIES (*1905) van wie :
- Cesar *1929
- Robert *1932
2. Robert : *2. 5. 1886 + 1944. Muzikant te Linkebeek
x1910 met Saphyre DEBROEY (*1883)
3. Frederic *11. 7. 1889. Volgde zijn vader als hotelhouder op.
x 1928 met Marie JANS (*1894 Weduwe van Paul DEBROECK) van wie :
- Marie Thérèse *1931
- Anne Marie *1932

VII. C. Joseph PUTZEYS

* te Hoegaarden 22. 4. 1844 en + Elsen 17. 2. 1917.
Was doctor in de wijsbegeerte en letteren, ingenieur-scheikundige. Waarnemend directeur van de suikerfabriek Grand-Pont en ontwerper en beheerder van andere fabrieken.
Hij x te Hoegaarden in 1880 met Lucie VAN NERUM (*1855 + 1929, dochter van Livinus VAN NERUM x Monique CIPERS).
Uit hun huwelijk sprongen 6 kinderen :

1. Margeurite *8. 1. 1884 + 1942
2. Josephine *17. 1. 1885 + 1918
3. Louise *16. 10. 1887 + 5. 1. 1918 te Etterbeek, Ph. Baucqstraat
4. Maurice-Joseph *20. 3. 1890 + Elsen 1. 11. 1960

Nopens zijn huwelijk, vul aan : Concernant son mariage, compléter :

" Hij x 1921 met Nelly VAN EMELLEN *1899, (dochter van Henri VAN EMELLEN en Valentine STOCKMANS uit de Groene Klaver) later gescheiden.
Hij xx 1929 met Jeanne FOUCART"

- Joseph *8. 3. 1930 : commercieel zaakgelastigde in Yoegb-Slavie.

Maurice PUTZEYS onderhield nauwe familiebetrekkingen met zijn kozijs Julien en Oscar VAN NERUM, Arthur PONSART en de gebroeders BAUDE.

Enkele dagen voor zijn dood schonk hij aan de gildesekretaris, het oude reglement van de Gulden Lelie (zie art. 72) en een schrijn met aarde uit het Nerimbos (blz 94). Hij had het als herinnering aan zijn moederlijke afstamming bewaard, hetgeen ons in 1964 toeliet de Gulden Lelie weer op te richten.

5. Madeleine
6. Germaine

* 22. 3. 1892 - Bleef ongehuwd
 * 5. 9. 1896 - Trouwde in 1930 met de Cubaan Francisco DEMARIBONA Y VINA (*Havana 5. 6. 1887). Hij was diplomatiek afgevaardigde van zijn land te Genua. Na zijn dood ging Germaine met haar zuster Madeleine samenwonen te Nice, 53, rue Cassarelli.

VII. D. Romain PUTZEYS

* Hoegaarden 18. 11. 1851 en er + 1928. Was lakenhandelaar op de Markt te Hoegaarden in het huis van zijn vader.

Hij x 1879 met Caroline PONSAERTS (*1853 + 1939) die hem 7 kinderen schonk :

1. Edmond *1880 + 1916 - Vertrok naar Kongo
2. Valerie *1881
3. Julie *1884 + 1936 : Werd geestelijke
4. Joseph *1886 x 1923 met Josephine VANDEBORGHT

Zij vestigden zich te Tienen in de Leuvensestraat waar zij een suikerbakkerszaak begonnen.

Hun kinderen waren :

- Romain *1924
- Suzanne *1925 + 1937
- Nadine 1931

5. Louis

* 1888 x 1913 met Cecile VERBIEST (*1891)

Vestigden zich te Tienen in de Nieuwstraat als stofhandelaars, beroep dat hij van zijn vader had geleerd.

Uit hun huwelijk sproten :

- Charles *1915 - Werd dokter en x Yolande DE WINTER
- Mariette *1919
- Suzanne *1919 en + 1919

6. Eudolie

* 1892

7. Paul

* 1897 - Leeraar aan de Universiteit te Leuven
 x 1927 met Jeanne LICOPS (*1904) van wie :

- Jeanne *1928
- Monique *1929
- Marie-Paule *1932
- Madeleine *1934
- Jean Paul *1939

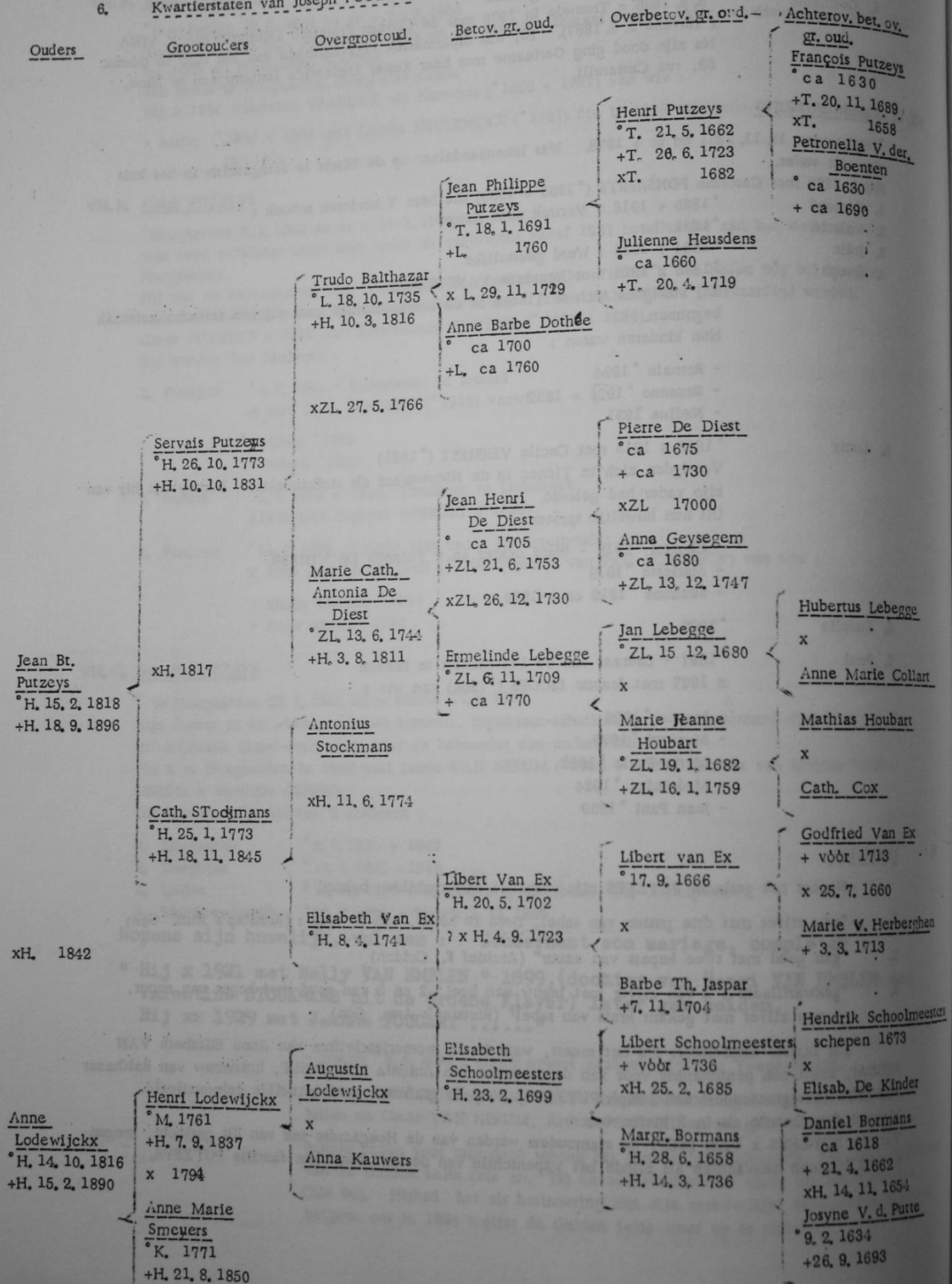
6. Heraldiek

Nopens het geslacht PUTZEYS zijn volgende wapenschilden bekend :

1. "van zilver met drie putten van sabel, twee in hoofd, een in voet : (Rietstap's Arm. Gen)
2. "gan goud met twee kepers van azuur" (Archief F. Cordon)
3. "gekwartileerd ; 1 van zilver met leeuw van keel, 2 en 3 van goud met keper van azuur, 4 van zilver met gekant kruis van sabel" (Rietstap's Arm. Gen).

Dit laatste interesseert ons het meest, want in de memorieschriften van Anne Elisabeth VAN NERUM, komt een pentekening voor van de grafsteen van Antonia VAN DIEST, huisvrouw van Balthazar PUTZEYS (overgrootouders van Joseph PUTZEYS). Op de grafsteen werd hetzelfde gekwartileerd blazoen aangebracht als in 3 hierboven.
 Vermits PUTZEYS x VAN DIEST de stamouders werden van de Hoegaardse tak van dit geslacht, mogen wij dit blazoen aanvaarden als zijnde het wapenschild van de hier besproken familie PUTZEYS.

6. Kwartierstaten van Joseph PUTZEYS

Legende : H of geen vermelding = Hoegaarden K = Kwaadmechelen ZL = Zetrud-Lumay
M = Meerhout L = Luik T = St. Truiden

7. Levensbeschrijving

De karamellen PUTZEYS

In 1852 had vader Jean Baptiste PUTZEYS (bijgenaamd Jean Juus), die te Hoegaarden op de markt bakker was, te Leuven in de Mechelsestraat van een zekere VAN HAUW, de formule en het brevet afgekocht voor het vervaardigen van muntbollen. Een nieuwigheid werd te Hoegaarden binnengebracht, maar het vergde veel werk en daarom moesten zijn oudste zonen hem helpen.

Zo zag men dan elke donderdagnamiddag, de 9 jarige Cesar en de 8 jarige Joseph, die met de hand muntbollen maakten. De nog warme gekookte suikermassa moest in "bolleken" gerold worden om er achteraf het fabricatiemerk, de leeuw, in te drukken. Dit gebeurde met een koperen geldstuk van 5 centimes, "het solleke", dat op de muntbol werd gelegd. Een klop van de hamer op de nog warme bol, gaf dan de gewenste platte vorm met de afdruk van de leeuw. Daarna werden de bollen afzonderlijk in stijf papier verpakt. Zij hadden toen nog een donkere kleur, omdat er nog geen witte suiker bestond.

Joseph PUTZEYS vond inspiratie bij dit werk en deed buiten de weet van zijn vader allerlei proefnemingen. Hij was zeer begaafd en drukte later de wens uit, scheikundige te worden terwijl zijn broeder Cesar voorbestemd werd, om eens zijn vader als bakker en muntenfabrikant op te volgen.

Rond 1866 behaalde Joseph te Gent zijn doctoraat in de wijsbegeerten en letteren en zijn diploma van ingénieur-scheikundige, gespecialiseerd in de suikerfabrikatie, die van in 1838 in de economische ontwikkeling van het land vaste vorm begonaan te nemen.

Op technisch gebied werd hij een kostbare hulp in de fabricatie der munten, waar hij door tal van proefnemingen de aromatische smaak op punt stelde.

In 1887 liet vader PUTZEYS de muntenfabrikatie aan zijn zoon Cesar over, die zich als hotelhouder aan het station van Hoegaarden vestigde.

Vanaf toen nam de zaak een hoge vlucht, Joseph PUTZEYS, die aan de Gete een eigen suikerfabriek had gesticht, zorgde voor de witte suiker, hetgeen aan de karamellen een klare kleur schonk. Zij werden ook in speciale doosjes verpakt, door Joseph te Brussel besteld en droegen vanaf dat ogenblik de naam van "Véritable caramel Cesar" doch te Hoegaarden in de volksmond "munten van Cesar Juus" genaamd.

Enkele jaren later was de vraag naar deze uitzonderlijke goede muntkaramellen zo groot, dat er naar een moderne installatie diende uitgezien.

En weer was het Joseph PUTZEYS, die door zijn talrijke commerciële relaties, zijn broeder Cesar in kontakt bracht met DENUCE, fabrikant van drops-reglisse. Samen bezochten zij te Brussel in 1897 een tentoonstelling van suikerbakwaren en kochten er een moderne machine, die vanaf het volgende jaar in gebruik werd genomen.

Met deze machine konden er snel en veel karamellen vervaardigd worden. De "leeuw" die tot nu als fabriektiemerk had gediend werd vervangen door de letter "P" van PUTZEYS, uitgegrift in de machine. En buiten de karamellen werden er ook "Pastilles" gemaakt.

In 1905 na de dood van Cesar PUTZEYS, volgde zijn zoon Frederic hem op, die de ganse instelling in 1967 aan het Museum Julien VAN NERUM schonk. Daar worden nu de historische muntkaramellen Cesar, met dezelfde suikers en aromatische stoffen gemaakt als voorheen. Alles wordt gekookt in dezelfde ketel, gevormd in dezelfde machine en gegoten op dezelfde steen, zoals Cesar Juus, geholpen door zijn broeder Joseph Juus het inde vorige eeuw deden.

Bij "DUMONT et C°"

Nadat Joseph PUTZEYS rond 1866 te Gent zijn diploma van ingénieur-scheikundige had behaald, ging hij op "stage" in de zo pas opgerichte suikerfabriek te Hoegaarden. Deze eerste fabriek was bij toelating van 15 februari 1865 in de oude Fabriekstraat (heden Dotremontstraat) op perceel Sie E520, in werking gesteld door brouwer Joseph Libert DUMONT (1) Notaris Louis Alexandre PUTZEYS (2) en Rock Apollinaire VAN GOETSNOVEN.

(1) *1816 + 1882 x Virginie Paillet, Zoon van Joseph Dumont x Anne Cat. Sweerts

(2) *1814 + 1881 x Catherine Dumont, zuster van Joseph Libert Dumont

Hij was de kleinzoon van Joseph PUTZEYS

Zij droeg de benaming "Fabrique de sucre Dumont et C°", bevatte een laboratorium, was voorzien van drie ketels en een stoommachine van 20 PK en verschaftte werk aan 142 mannen en 35 vrouwen.

Joseph PUTZEYS begon zijn proeftijd in het laboratorium, waar hij onophoudelijk aan allerlei proefnemingen werkte, ter bevordering van de suikerfabricatie. Hij verbeterde het raspen, de carbonisatie, het filtreren, het koken en het turbineren. En weldra behaalde hij verschillende uitvindingsbrevetten die hem in de kringen van de suikernijverheid bekend maakten.

Zijn grote kennis op gebied van suikerfabricatie kwam snel ten oren van de familie WITTOUCK, stichters van de Tiense suikeraffinaderij.

Voor rekening van deze familie vertrok Joseph PUTZEYS in 1868 naar Roemenië en Rusland in de streek der zwarte aarde, om er suikerfabrieken in gang te stellen. Bij zijn terugkeer werd hij door dezelfde financiers naar Zalzate gestuurd en overal boekte Joseph PUTZEYS uitzonderlijke resultaten.

In 1872 kwam hij definitief naar Hoegaarden weer en schonk zijn kennis aan de vooruitgang van de fabriek "Dumont et C°". Joseph koesterde grote plannen en enkele jaren later zou deze instelling niet meer aan de vereisten voldoen, zodat er naar de opbouw van een ruimere fabriek werd uitgezien.

C. Stichter van de "Grand-Pont"

Door zijn grote ondervinding kreeg Joseph PUTZEYS alle volmachten, om zijn plan te verwezenlijken. Op 23 december 1876 riep hij ter studie van Not. CRAMPEN te Tienen, enkele personen bijeen, die zijn zaak ter harte namen.

Daar werden de akten opgemaakt voor de nieuwe fabriek onder de benaming "Sucrerie du Grand-Pont" met als beginkapitaal 300.000 Fr/

Waren bij de opstelling van de akte tegenwoordig Joseph Libert DUMONT (industrieel te Hoegaarden en Voorzitter van de Beheerraad van de vorige fabriek), Louis LAMOTTE (industrieel te Hoegaarden), Libert OURY (bankier te Geldenaken) (3), Hector LOIS (eigenaar te Geldenaken) Charlot (Notaris te Geldenaken), Leon PASTEUR (notaris te Geldenaken), Eduard Henri HUENS (eigenaar te Boutersem), Louis STRUYVEN (hotelhouder te Tienen), Alexandre LORIERS (eigenaar te Hoegaarden), Ferdinand VAN HAGENDOREN (stoker te Hoegaarden), Eduard VANDERMOLLEN (pachter te Hoegaarden) en Joseph PUTZEYS (ingenieur te Hoegaarden).

Alleen Louis Alexandre PUTZEYS en Roch Apollinaire VAN GOEDSNOVEN ontbraken. De eerste had zich wegens de politieke troebelen van die tijd uit alle bedrijvigheid teruggetrokken en de tweede, verkoos geen aandeelhouder te worden.

Op 1 Jan 1877 greep de eerste vergadering van de beheerraad plaats, voorgezeten door Joseph Libert DUMONT, met Louis LAMOTTE en Libert OURY als beheerder en Joseph PUTZEYS als waarnemend Directeur; belast met de inrichting en de fabricatie.

Op 18 november 1877 bekwam Joseph PUTZEYS de toelating der Bestendige deputatie van de Provinciale Raad (ard. n° 270.515 en B. 27.209 van 25 april 1877), om zijn fabriek in werking te stellen.

In afwachting van de opbouw der burelen, vergaderde de Raad van Beheer in de herberg "La Tête du Boeuf" gehouden door MEDDAERTS Eugene in de huidige Putzeysstraat.

"La Sucrerie du Grand-Pont" werd gebouwd op de "Bley" (Sie L 144), was voorzien van 4 stoommachines en had haar eigen "labeur" met ossen.

(3) x met Elodie Dumont, dochter van Joseph Libert DUMONT en Virginie Paillet.

Om voldoende suikerbieten te winnen, moest de fabriek over eigen landbouwmateriaal beschikken, dat in de bijgebouwen van de fabriek werd ondergebracht, zodat zij eerder op een grote hoeve geleek. Met het oog op de uitrusting had de Raad van Beheer, op rekening van het Naamloos Vennootschap, de aankoop aanvaard van het nodige materiaal, dat door Joseph PUTZEYS bij TROCH te Boom werd aangekocht. Voor het transport zelf werden 4 karren en 3 paarden aangeschaft.

De fabricatiemethodes waren in vergelijking met nu, nog zeer primitief. Zo moesten de bieten bijvoorbeeld in silos opgestapeld worden, met manden naar binnen gedragen en de pulp in wollen zakken onder de pers gebracht, om er hetsap uit te halen. In den beginne was de produktie gering, en bedroeg 4.000 Ton in 1878, maar zij steeg van jaar tot jaar, om in 1880 de 12.000 Ton te bereiken.

De eerste campagne vereiste 10.000 suikerzakken, 3.300 Kg bietzaad en 1.500 Ton kolen aan 11,25 Fr. de ton.

De bietenvoorraad was nochtans hoofdzaak en het te kort ter plaatse, werd aangevuld door aankopen gedaan te Geldenaken, Huppaye en Kortenbergh.

De eigenlijke achtereenvolgende fabricatiestadia waren : ontvangst en ontlading, wassen en raspen, pressen, carbonisatie, filtreren, verdampen, koken, breken, turbineren, ziften en stockage.

De behandeling der biet geschiedde met grote zorg, tijdens de 1e campagne werden zij zelfs door vrouwen afgeladen, om de ricken te vervangen, die een suikerverlies teweeg brachten, door de wonden die zij aan de biet veroorzaakten. Joseph PUTZEYS volgde alles van nabij en verbeterde bestendig de te korten. De biet werd vervolgens in manden naar de fabriek gedragen en in een "tremie" gegoten, om dan langseen riem naar de wasbak te worden gedaan (+ 3,5 m lang). Een andere riem bracht hen verder naar de rasp (metalen cylinder van 1 m $\varnothing$ met gekante messen in staal).

Dan werden ze in zakken gedaan om ter pers te gaan. Het sap ging naar het meettoestel en de schillen (ook de pulp) terug naar de landbouwer als veevoedsel.

Het sap werd vervolgens gecarboniseerd in een bak met kalkmelk. Langs een buis ging het naar de 2e carbonatie en dan door een claritasfilter naar de verdamping (aan 27° Baumé), vervolgens gekookt en afgekoeld en in bakken van 4 x 38 m en 75 cm diep geplaatst.

Na hardwording werd de massa gesneden en gebroken.

De turbinage en het overbrengen naar de zolders geschiedde in grote manden waarop ziften werden geworpen, om achteraf inzakken van 100 Kg te worden gedaan die met de hand waren dichtgemaakt.

Tijdens de eerste campagne die 105 dagen duurde, werkten er 2 ploegen elk van + 100 man (aan 12 u. per dag).

De eerste verkoop ging bijna volledig naar Engeland en de melasse (in vaten) naar Frankrijk voor de distillerie de Clermont-Ferrand.

Het suiker aan 88° werd verkocht aan 0,5 Fr het Kg en de melasse aan 0,1275 Fr het Kg. Maar die eerste campagne eindigde met een verlies van 21.978,99 Fr, doch de Raad van Beheer zette voort. Vanaf toen groeide de belangstelling vanwege de landbouwers en wierf Joseph PUTZEYS zijn schoenbroeder Hubert VAN NERUM, de gareelmaker uit het nieuwhuys aan, om de riemen te herstellen en als agent op te treden bij de boeren.

In 1882 was DUMONT overleden en had Louis STRUYVEN hem als Voorzitter van de Beheerraad opgevolgd. Joseph PUTZEYS was zijn rechterarm en technisch raadgever en bestendig dreef de Grand-Pont haar produktie op.

Datzelfde jaar kocht zij 2 à 3.000 Ton bieten van de suikerfabriek van Lathuy, die ophield te bestaan.

In 1885 werd de fabriek zelfs met electriciteit uitgerust, terwijl PUTZEYS nieuwe gemoderniseerde "procédés" instelde, waardoor er op 24 uren tijde, 400 ton bieten konden verwerkt worden. Hij leefde voor de fabriek, waarvan hij de stichter en de ziel was en waardoor hij aan Hoegaarden een vermaarde industrie had geschonken, die aan vele mensen werk en brood verschaften. Ook zijn schoonvader Livinus VAN NERUM plaatste hij als opziener in de fabriek, nadat deze zijn houthandelszaak aan zijn zoon Leon had overgelaten.

Maar in 1885 brak een economische crisis uit, met als gevolg dat 43 van de 150 bestaande fabrieken in ons land hun deuren moesten sluiten (hierin had PUTZEYS tussen 1872 en 1885 op verzoek van WITTOUCK An andere er verschillende in werking gesteld). Deze crisis was, ingevolge de buitenlandse concurrentie, zo hevig dat de prijs van de suiker bijna tot de helft slonk, te weten van 49,5 Fr de 100 Kg in 1883 tot 42 F in 1885 en tot 27 F in 1886.

Ondanks alles hield Hoegaarden stand, terwijl PUTZEYS de Belgische suikerfabrikanten bijeen riep, om de vreemde concurrentie te bestrijden.

Helaas, de crisis had ook aanleiding gegeven tot moeilijkheden in de Beheerraad van de Grand-Pont.

Joseph PUTZEYS, de man die de fabriek zover had gebracht, werd nu ten onrechte aansprakelijk gesteld voor deze moeilijkheden.

En hoe begaafd PUTZEYS ook was, hij had gebrek aan diplomatie. Voor hem bestond geen middenweg, het was wit of zwart en beproefde zelfs niet eens zijn medebeheerders te overtuigen. Tijdens een woelige vergadering van de Beheerraad, gaf hij in 1886 zijn ontslag.

Gedurende 20 jaar had hij al zijn wetenschap ten dienste van de fabriek gesteld, tal van mensen in het vak opgeleerd en al zijn binnen- en buitenlandse relaties voor de welvaart van de fabriek aangewend.

De Voorzitter van de Beheerraad trachtte hem tot verzoening te brengen en verzocht hem zijn ontslag terug in te trekken. Maar woedend verliet hij de poorten van de Grand-Pont en riep uit :
" ge zult .n...d...D.. Jef Juss nog leren kennen"

D. Stichter van "La Ghète" en "La Candiserie"

Joseph PUTZEYS was een groot organisator en een verwoed opbouwer. Als wraak op de "Grand-Pont" richtte hij datzelfde jaar nog, met eigen kapitaal een nieuwe suikerfabriek op aan de Gete, onder de benaming "Sucrerie de la Ghète". Hij wierf werkvolk aan en betaalde hogere lonen uit dan de Grand-Pont, zodat hij een rechtstreeks konkurrent werd van zijn vroegere kollegas.

Putzeys bewoonde op dat ogenblik het voormalige huis van Dr Jean Baptiste VAN NERUM op de Vroente, juist naast de brouwerij VAN NERUM. en wanneer hij 's morgens naar zijn fabriek ging, liep hij even bij zijn schoonbroeder, Julien VAN NERUM binnen, om snel een paar jenevers te drinken, teneinde zijn keel te spoelen en de microben te verjagen.

Vier jaar later rond 1890 bouwde hij met Engels kapitaal, een nieuwe en kleinere maar betere uitgeruste fabriek langs de steenweg te Altenaken, onder de naam van "La Candiserie". Een 20 tal mensen werden er te werk gesteld en vervaardigden uitmuntende kandijklontjes, die overal snel bekend raakten.

PUTZEYS beheerde persoonlijk deze kandijraffinaderij, en had zijn huis, gans in hout naar het voorbeeld van de Russische blokhuizen, in de onmiddellijke nabijheid van de nieuwe fabriek gebouwd. Daar vestigde hij zich na 1892 en van einde en ver kwamen de mensen het houten huis van Jef Juss bekijken.

De zaken gingen zo uitstekend dat de fabriek weldra te klein werd, om aan de talrijke aanvragen te voldoen. De Engelse geldschietters gaven hem alsdan de opdracht, een grote en moderne fabriek te bouwen in de omgeving van Brussel.

In 1895 lagen de plannen klaar om te Haren van stapel te lopen met "La Sucrierie-candiserie Anglo-Belge.

Helaas, een nieuw incident rees op. Zijn Engelse geldschietters hadden een "ingenieur-consul" naar België gezonden om PUTZEYS en het beheer van hun fondsen te controleren. Deze Britse ingenieur schitterde niet uit door zijn bekwaamheid, zodat hij ontegensprekelijk in botsing kwam met de onbuigzame PUTZEYS, die geen toezicht van een minder begaafde op zijn werking dulde. Hij wierp hem doodgewoon aan de deur met volgende woorden :

"als ge mij komt controleren, dan is daar de deur en zeg aan uw meesters dat zij hun stinkend geld terugnemen in geval zij me niet betrouwen".

De Brit stuurde natuurlijk een zeer ongunstig rapport naar Engeland met als gevolg, dat de plannen voor de oprichting van een nieuwe fabriek te Haren ingetrokken werden en dat ook de Kandijfsfabriek van Hoegaarden een paar jaren later gelijkwideerd werd, toen de Britten hun aandelen terugtrokken, zonder dat PUTZEYS de minste stappen ondernam om zulks te beletten.

Het groot gemis aan soepelheid en diplomatie, stelde een einde aan een vernuft genie. Joseph PUTZEYS was op 55 jarige leeftijd een ontroond man.

Rond de jaren 1900 verliet hij met zijn familie het blokhuis aan de fabriek, laatste herinnering aan een glorieus tijdperk en vestigde zich in de Statiestraat.

Hij trok zich uit elke vereniging terug, met uitzondering van de Ereraad van de Gulden Lelie. Het einde van zijn veelvuldige activiteiten viel ongeveer samen met de likwidatie van de Brouwerij VAN NERUM en het ingetreden verval bij de familie-gilde, zodat de aanvang van de XXe eeuw zich somber voor ons geslacht aankondigde.

E. In de dorpspolitiek

Joseph PUTZEYS was boven alles een industrieel en een uitvinder en bezat slechts geringe kwaliteiten om een politieke loopbaan te maken. Zijn onbuigzaam karakter en groot gebrek aan diplomatie pleitten niet in zijn voordeel, zodat hij in de politiek alleen in botsing kwam met zijn tegenstanders.

Het was overigens ook zijn doel niet om politiker te worden en als hij tot een bepaalde partij toetrad, dan was het op verzoek van anderen, omwille van zijn grote populariteit, die zij in dienst van de politiek wilden stellen. Als een der grootste mannen van Hoegaarden uit zijn tijd, was het hem ten andere bijna onmogelijk om buiten de stroming van de dorpspolitiek te blijven, die destijds de kalmste gemoederen tot opzweping bracht.

Het begon onschuldig in 1872 bij zijn terugkeer uit het buitenland, toen hij op aandringen van zijn kleinkoos Edmond DEBROECK, de zangmeester van de Harmonie, tot de Administratieve Commissie van de Muziekmaatschappij werd betrokken. Deze commissie die op dat ogenblik onder Voorzitterschap stond van Dr GODTS (liberaal), was de enige en bevoegde uitvoerende macht van de vereniging, die het recht had over de fondsen te beschikken en alle maatregelen te nemen, tot de handhaving en de bloei van de Harmonie. Zij was zowat de Raad van Beheer.

De Harmonie op haar beurt werd voorgezeten door de katholieke Schepen Henri VANDERTAELEN (zoon van Constant VANDERTAELEN en Elisabeth VAN NERUM), die in december 1865 de ontslaggevende Alex. PUTZEYS (liberaal) had vervangen terwijl Dr Jean Bapt. VAN NERUM (liberaal) er het onder-voorzitterschap verzekerde.

Not. Alex. PUTZEYS (kleinkoos van Joseph PUTZEYS) die in 1866 terug tot Burgemeester verkozen werd, hield alle teugels in handen, om in de rangen van de Harmonie het liberalisme te doen zegevieren. En hierin werd hij gesteund door Dr GODTS en Dr VAN NERUM, ofschoon deze laatste meer gematigd was en de liefde voor de muziek boven de politiek stelde.

Om nu in de Harmonie en haar Commissie een groter politiek evenwicht te brengen, had Edmond DEBROECK (katholiek), het nodige gedaan om zijn kleinkoos Joseph PUTZEYS (eveneens katholiek) tot de Commissie te betrekken, waar hij door de eerstvolgende algemene vergadering tot Onder-voorzitter moest benoemd worden.

In de rangen van de Harmonie heerste sedert 1864 nochtans de grootste verdeeldheid tussen liberale en katholieke leden, die alles in het werk stelden om de Maatschappij langs hun kant te krijgen, teneinde er een politiek instrument van te maken (zie blz. 442 en 528)

De strijd tussen wit (liberaal) en zwart (katholiek), onderscheidenlijk aangehikt door Alex. PUTZEYS en Alex. NIJS, was te Hoegaarden ontstoken en deed andermaal de oude hartstochten opblaazen. En indeze strijd koos Jef Juus (Joseph PUTZEYS) openbaar partij voor de zwarten, om zich op zijn kleinkoos Alex. PUTZEYS te wreken, met wie hij in de eerste suikerfabriek reeds meer dan eenmaal in botsing was gekomen.

In december 1872 bereikte de verdeeldheid haar hoogtepunt. De katholieke Harmonieleden hadden de Commissie een verzoekschrift ingediend, om het gemeentehuis te mogen verlaten en in de ruime zaal van 't Cleyn Paradis bij Theodoor VAN NERUM te oefenen en te vergaderen. Deze zaal stond als katholiek aangeschreven, terwijl het gemeentehuis als liberaal beschouwd werd, omdat Burgemeester Alex. PUTZEYS er meester was. De Commissie moest hierover beslissen, doch onder impuls van Joseph PUTZEYS en Alphonse STOCKMANS (katholiek), werd de zaak ter stemming voorgelegd aan alle harmonieleden. Vermits nu de katholieke leden de meerderheid van de Harmonie uitmaakten, behaalden zij de overwinning en verhuisden met hun vlag, instrumenten en meubels naar 't Cleyn Paradis.

Dadelijk werd de algemene vergadering bijeengeroepen, bestaande uit alle uitvoerende- en niet-uitvoerende leden van de Vereniging. In deze vergadering vormden de liberalen de meerderheid en weigerden de stemming te herkennen. Zij veroordeelden de gepleegde inbreuk op de reglementen, waarvan Joseph PUTZEYS en Alphonse STOCKMANS aan de basis lagen. Zij gingen tot nieuwe verkiezingen over en lieten PUTZEYS en STOCKMANS in de Commissie vervangen door liberale aanhangers. Arthur PUTZEYS (zoon van de Burg. Alex. PUTZEYS) en de gemeenteschrijver DIERIX.

Dit alles was slechts olie op het vuur, want de katholieke fractie van de Vereniging weigerde op haar beurt de nieuwe Commissie te herkennen, die nu bijna uitsluitend uit liberale volgelingen was samengesteld, terwijl de liberale fractie hun collegas naar 't Cleyn Paradis weigerden te volgen en op 't gemeentehuis bleven oefenen.

Hierdoor waren twee fracties ontstaan, die elk met eigen middelen hun concerten en muzieklessen gaven. Voorwaar een verwarde en nadelige toestand die onmogelijk nog langer kon blijven duren. Daarom kwam in februari 1873 de gemeenteraad samen, om uit te maken welke van de twee fracties, de echte harmonie was.

De raadszitting werd bijgewoond door Burgemeester Alex. PUTZEYS (liberaal), Schepen Henri VANDERTAELN (katholiek), raadsleden Alex. NIJS (katholiek), Dr J. VAN NERUM (liberaal), Dr GODTS (liberaal), L. LAMBRECHTS (katholiek), F. FINOULST (katholiek), L. LODEWIJCKX (katholiek), Julien NIJS (katholiek) en DEWEL (liberaal), met als gemeentesekretaris (F. VANHAEGEN-DOREN).

Op het dagorder stond "décision à prendre concernant la société de musique" les Mélomanes de la Grande Ghète.

Vijf leden van de gemeenteraad, namelijk VANDERTAELN, Alex en Julien NIJS, LODEWIJCKX en FINOULST hadden volgend voorstel ingediend:

"Les exécutants réunis à la salle du Paradis, sont considérés par le conseil communal comme formant réellement la société de musique ; les Mélomanes de la Grande Ghète, et par conséquent c'est à eux que revient le subsidé de la commune".

Dit voorstel was opgemaakt door Joseph PUTZEYS en zijn koos Leopold LODEWIJCKX. Joseph PUTZEYS was ten andere als toeschouwer tegenwoordig in de zaal en het is lahgs zijn zoon Maurice dat wij het juiste verloop van het debat vernamen, in memorieschriften door zijn vader nagelaten.

Schepen VANDERTAELN (katholiek), die de Voorzitter was van de Harmonie, moest dit voorstel pader belichten. Hij verklaarde dat uitvoerende Harmonieleden er reeds meermaals op gewezen hadden, dat de zaal van het gemeentehuis onvoldoende was voor het oefenen van de Harmonie, en dat verschillende leden in december 1872 aan de nieuwe administratieve Commissie, voorgezeten door Dr GODTS, een verzoekschrift hadden ingediend om in de ruime zaal van 't Cleyn Paradis te mogen bijeen komen. Na stemming werd in 1872 hiervoor de toelating verleend en al het mobilaar naar 't Cleyn Paradis overgebracht.

Enkele leden van de Commissie waaronder Dr. GODTS en Arthur PUTZEYS evenals verschillende liberale harmonieleden hadden echter geweigerd hun collegas te volgen en waren op 't gemeentehuis gebleven, waar ook zij muzieklessen gaven aan de jongeren.

Tegenover dit conflict had de gemeenteraad nu als taak te beslissen, waar zich de echte zetel van de muziekvereniging bevond. Tot dusver de belichting van Henri VANDERTAELN.

Toen nam Dr. GODTS (liberaal) het woord en verklaarde persoonlijk tegen de overgang naar een nieuw lokaal te zijn gekant geweest, maar als Voorzitter dan de Administratieve Commissie heb ik mij moeten onderwerpen aan de meerderheid der stemmen.

Daarop vroeg Dr. VAN NERUM (liberaal) het woord en noemde als enige oorzaak van de huidige moeilijkheden, het volledig verwaarlozen van de doelstellingen der muziekvereniging en het niet naleven van haar reglement. Het bijzonderste doel, verklaarde hij, is de liefde voor de muziek te bevorderen en een gratis muzikaal onderricht te geven aan de kinderen van het dorp, zodat de vereniging dus eerder een muziekschool vormt dan een harmonie. Zij bestaat uit uitvoerende- en niet-uitvoerende leden, die allen tegenover de Vereniging dezelfde plichten en rechten te vervullen hebben.

In algemene vergadering bijeengeroepen einde december van elk jaar, belichte Dr. VAN NERUM, nemen alle leden deel aan het controle op het financieel beheer en aan de hernieuwing van de administratieve commissie, de enige en bevoegde uitvoerende macht van de vereniging. Overigens Mijne Heren, vervolgde spreker, berustte de overgang naar een nieuw lokaal, oorzaak van dit conflict, uitsluitend tot de bevoegdheden van de commissie. Deze van 1872 stond haar rechten af en liet door de uitvoerders beslissen, maar deze inbreuk op de reglementen werd door de algemene vergadering veroordeeld.

Zij hernieuwde bijna volledig haar administratieve commissie en een dringende oproep werd aan alle leden gedaan, om het Cleyn Paradis te verlaten en terug te keren naar het gemeentehuis met alle mobilair.

Een kordate weigering was het enige antwoord, zodat de afscheuring bleef bestaan.

Moeten wij nu tussen komen, vervolgde Dr. VAN NERUM, Al onze vorige gemeentebesturen beperkten zich tot de aanwakking van de muziekvereniging, door de toekenning van subsidies, zonder zich in te laten met haar inwendige regeling en kleine ruzies.

Wij moeten hun voorbeeld volgen, want bij het nemen van een beslissing zou de toestand van verdeeldheid nog erger worden, de afgescheurde fractie zou in oppositie gaan tegenover haar administratieve commissie, regglmatig verkozen in 1872. Deze laatste heeft alleen het recht de subsidie te ontvangen en te laten beheren door haar schatbewaarder en de inwendige moeilijkheden op te lossen.

De gemeenteraad moet hier niet tussen komen, want hij dergelijke elementen van onenigheid zou het bestaan van de muziekharmonie onmogelijk worden. Ik verwerp dus het voorstel als onaanvaardbaar, in tegenstrijd met het reglement van de vereniging, hetgeen regelrecht naar de ontbinding zou leiden.

Daarop nam L. LODEWIJCKX (katholiek en kozijn van Jef Juus) het woord.

Hij laakte de tussenkomen van de gemeenteonderwijzers, die invloed uitoefenden op de kinderen om zich bij de liberale muziekfractie aan te sluiten.

Burgemeester A. PUTZEYS antwoordde dat er op dat ogenblik slechts één enkele muziekmaatschappij te Hoegaarden bestond, waarvan de afgescheurde fractie (katholieken) een minern gedeelte uitmaakte.

Burgemeester PUTZEYS voegde zich bij de zienswijze van Dr. VAN NERUM en beloot lezing te geven van Art. 87 der gemeenwet, waardoor elke genomen beslissing door een gemeenteraad, buiten zijn bevoegdheden om, mag vernietigd worden. Dit wilde zeggen, dat zelfs, moest er over het ingediende voorstel beslist worden, deze beslissing door de gemeenteraad als ongeldig kon verklaard worden.

Na al deze opmerkingen en op aandringen van de vijf ondertekenaars van het voorstel, werd dit laatste ter stemming gebracht. Zes leden aanvaardden; het waren de katholieken Henri VANDERTAELEN, Alex NIJS, Julien NIJS, L. LODEWIJCKX, FINOULST en LAMBRECHTS. De vier liberalen Alex PUTZEYS, Dr VAN NERUM, Dr GODTS en DEWIL protesteerden en weigerden het voorstel, onder voorwendsel dat dit buiten de bevoegdheden trad van de gemeenteraad.

Het werd een woelig debat, de liberalen beriepen zich op art. 87 van de gemeentewetten om de stemming als ongeldig te verklaren, terwijl de katholieken hun de vraag stelden, waarom zij het dan tot een stemming hadden laten komen, om ze nadien af te keuren.

Deze laatsten beschouwden het verloop echter als een overwinning en plaatsten achter de naam van hun harmonie de woorden "local du Paradis" om duidelijk het verschil met de liberalen aan te tonen.

Toen Burgemeester PUTZEYS en zijn politieke vrienden het gemeentehuis verlieten, stond Joseph PUTZEYS hen af te wachten en begroette hen met de woorden:

"Messieurs de l'article 87, c'est le Paradis qui aura maintenant les recettes"

en trok vervolgens regelrecht naar 't Cleyn Paradis, om er met zijn vrienden de overwinning te vieren/

Burgemeester PUTZEYS zou zich wreken en sneed elke toelage af, zodat er bij de kermis van 1873 geen concert of bal kon gegeven worden, hetgeen in het dorp grote ppschudding bracht. In oktober van datzelfde jaar overleed Henri VANDERTAELEN die als Voorzitter van de muziekvereniging opgevolgd werd door Leopold LODEWIJCKX. Ook Dr VAN NERUM diende zijn ontslag in en werd vervangen door Joseph PUTZEYS.

Pas nu zou de strijd in alle hevigheid losbreken, want LODEWIJCKX en PUTZEYS, gesteund door de Graaf van Meldert hadden vastberaden het plan opgevat, de liberale macht te Hoegaarden ten val te brengen.

Op 7 februari 1874 werd door zes leden van de administratieve Commissie, die op verzoening aandrongen, aan de Burgemeester een verzoekschrift gericht, om in de zalen van het gemeentehuis een concert te mogen houden en er opnieuw de muzieklessen in te stellen, die sedert de ontstane ruzie waren opgegeven.

Dit verzoekschrift was voornamelijk ingegeven door de zangmeester Edmond DEBROECK, ingevolge het feit dat de meeste kinderen uit de gemeenteschool, door hun onderwijzer naar de liberale fractie werden overhaald.

Op de raadszitting van 10 april antwoordde Burg. PUTZEYS, dat het muziekonderricht, gegeven op het gemeentehuis door betaalde musici, nooit opgehouden had te bestaan. De diverse inbreuken op het reglement werden bedreven door de uitvoerders van 't Cleyn Paradis, die sedert de algemene vergadering van december 1872 geweigerd hadden, hun regelmatig verkozen administratieve Commissie te herkennen.

Dr VAN NERUM vroeg hier het woord en zegde dat het ogenblik voor de gemeenteraad aangebroken was, om zich ernstig met de gemeentebelangen bezig te houden en niet met partijbelangen. De ontstane verdeeldheid in de rangen van de muziekvereniging is een voldongen feit geworden en gelijkt op een kwaal die alleen door detijd kan genezen worden.

Twee rivaalverenigingen bestaan, laat hun leven en hun ontwikkelen in volledige vrijheid, zonder aan de ene of de andere een bepaald voorrecht te verlenen. Hij werd door Joseph PUTZEYS en andere toeschouwers ironisch toegejuigd.

Daarop verscheen LODEWIJCKX die tot Schepen was benoemd, met volgend voorstel:

De concert- en muziekzaal van het gemeentehuis moeten ter beschikking gesteld worden van de muziekharmonie, die haar oefenzaal heeft in 't Cleyn Paradis. Zij werd wettig erkend en door de algemene vergadering bekrachtigd, als de enige en echte vereniging van "Les Mélomanes de la Grande Ghète.

Hij verzocht dit voorstel ter stemming te brengen.

De Burgemeester liet opmerken dat de laatste zin van het voorstel, dewelke de basis van het vorige vormt, twee fouten bevatte :

- 1e. de gemeenteraad heeft geen enkel recht, een muziekmaatschappij te stichten of te erkennen. De beslissing van 10 februari 1873 moet dus als nietig aanzien worden.
 - 2e/ de algemene vergadering van 3 maart 1873 door de administratieve Commissie bijeengeroepen heeft alleen gestermd over de zaak, waar de oefeningen zouden gehouden worden.
- Hij gaf echter zijn akkoord om de gemeentezalen ter beschikking te stellen van elke vereniging, die de nodige waarborgen kon voorleggen, om openbare feestelijkheden uit te werken, hetzij met een liefdadigheidsdoel, hetzij met een doel van zuiver vermaak.

Hij stelde voor de zalen om de beurt en op verschillende dagen ter beschikking te stellen van de twee fracties, op voorwaarde dat LODEWIJCKX het slot van zijn voorstel wilde intrekken. Deze laatste weigerde een verworven recht te loochenen, zodat het voorstel niet ter stemming werd gebracht.

Woedend verlieten Burg. PUTZEYS, Dr VAN NERUM, Dr GODTS en DEWIL de zitting, die door Schepen Julien NIJS werd voortgezet en de zaak ter stemming voerde.

Het voorstel LODEWIJCKX, werd door de zes overblijvende leden, die de meerderheid uitmaakten, goedgekeurd, namelijk Julien NIJS, Leopold LODEWIJCKX, L. FINOULST, LAMBRECHTS, Giles en Josef VAN AUTGAERDEN.

En andermaal hadden de mannen van 't Cleyn Paradis een nieuwe overwinning behaald, want buiten hun oefenzaal, konden zij nu vrij beschikken over de gemeentezalen voor hun concerten en muzieklessen.

In oktober 1874 moest het begrotingsplan voor 1875 worden goedgekeurd. De katholieken hadden op 3 Nov een schrijven gericht aan het gemeentebestuur, waarin zij een toelage van 1.000 Fr vroegen ten gunste van de harmonie.

Dit schrijven was ondertekend door P. MICHOTTE, Josef VAN AUTGAERDEN, C. STOCKMANS, H. THOMSIN, J. STOCKMANS, Julien VAN NERUM, Alexander LORIER en hun sekretaris Eduard LINTERMANS en tegengetekend door L. FINOULST, Leon DUMONT en Jean Bapt. PUTZEYS (vader van Jef Juus).

Het verzoekschrift was opgesteld door Edmond DEBROECK en Joseph PUTZEYS.

In November kwam de gemeenteraad samen om hierover te beslissen. De liberalen wilden de 1.000 Fr tussen de twee muziekfracties verdelen maar de mannen van 't Cleyn Paradis weigerden onder het voorwendsel dat er maar één echte en erkende maatschappij bestond. De zaak werd andermaal ter stemming gebracht en de katholieken behaalden de overwinning met 7 tegen 4 stemmen.

Dan drongen de liberalen op de straatverlichting aan en vroegen hiervoor een krediet van 1.500 Fr. Hun voorstel werd verworpen met 6 tegen 4 stemmen en 1 onthouding (Alex NIJS).

Burgemeester PUTZEYS liep naar de Bestendige Deputatie, die in haar zitting van Januari 1875 de toelage voor de Harmonie afschafte en het gevraagde krediet voor de straatverlichting goedkeurde.

Nu kwam de grote slag, die de liberale heerschappij te Hoegaarden moest ontronen. Op 26 oktober 1875 werd door L. LODEWIJCKX, Joseph PUTZEYS, FINOULST, J. VAN AUTGAERDEN, Julien VAN NERUM, J. NIJS, Alex NIJS, S. NIJS, Ch. VAN HERBERGEN, J. H. GILIS, LAMBRECHTS, Edmond DEBROECK, J. DELATIN, Ferdinand VAN HAGENDOREN, en nog enkele anderen te Hoegaarden onder de Graaf van Meldert, een officiële katholieke partij opgericht, met haar lokaal in 't Cleyn Paradis.

Bij de eerstvolgende gemeenteverkiezingen behaalden zij de meerderheid met 23 stemmen. Dadelijk eisten zij het ontslag van burg. PUTZEYS, die in een woelig debat uitriep "ik wil me niet terugtrekken voor enkele zatlappen der gehuchten".

Zijn val was echter nakend. LODEWIJCKX en VAN AUTGAERDEN werden tot Schepen verkozen, terwijl in de gemeenteraad nog alleen Alex PUTZEYS en Dr GODTS als liberalen waren overgebleven, vermits Dr VAN NERUM en DEWIL niet herkozen werden.

De nieuwe bewindsploeg schafte onmiddellijk het verlichtingskrediet af, waartegen de Bestendige deputatie op 19 maart 1876 in verzet kwam en het krediet opnieuw instelde.

Maar in Mei van hetzelfde jaar, zonder zich om de beslissing van de Deputatie te bekommeren, schafte de katholieke meerderheid van de gemeenteraad de lantaarnen af met 6 tegen 2 stemmen (A. PUTZEYS & GODTS). Diezelfde dag deed Dr GODTS de lantaarnen echter aansteken en schond hierdoor art. 90 van de gemeentewetten, waarin uitdrukkelijk vermeld stond, dat de genomen beslissingen door de gemeenteraad moesten uitgevoerd worden. Toen riep Dr GODTS uit "Vrezen de kadodders misschien het licht, om in de duisternis hun vals geploeter te blijven uitvoeren".

Joseph PUTZEYS, ofschoon niet tot het gemeentebestuur behorend, maar handelend in naam der gemeentenaren, richtte samen met LODEWIJCKX een verzoekschrift naar Leopold II. De Koning vaardigde een besluit uit, waardoor het verlichtingskrediet nietig werd verklaard en de toelage aan de Harmonie onherroepelijk bekrachtigd werd.

In augustus 1876 toen het Koninklijk Besluit aan de gemeenteraad werd voorgelezen, werd het een zeer woelig debat, waar witten en zwarten hoge woorden wisselden.

Burg. PUTZEYS verliet de zaal en diende enkele tijd later zijn ontslag in.

Leopold LODEWIJCKX volgde hem in februari 1877 als burgemeester op, terwijl FINOULST tot Schepen werd benoemd en Alex PUTZEYS samen met Dr GODTS als gemeenteraadsleden in de oppositie traden.

Toen grepen tal van wijzigingen plaats. Joseph PUTZEYS werd ter vervanging van Arthur PUTZEYS tot Onder-voorzitter van de Administratieve Commissie der Harmonie aangesteld. Het was ongeveer op dat ogenblik dat Joseph PUTZEYS de nieuwe suikerfabriek van de "Grand-Pont" oprichtte, waarvan Alexandre PUTZEYS geweigerd had deel te maken en met zijn rivaal in de Beheerraad te zetelen.

De katholieken hadden de bovenhand behaald en al hun beslissingen werden met meerderheid van stemmen goedgekeurd.

In 1879 rezen nieuwe moeilijkheden op. Adolf DEBROECK, kleinkoos van L. LODEWIJCKX en Joseph PUTZEYS, was gemeenteonderwijzer, doch hij stuurde zijn kinderen naar de kloosterschool.

De zaak werd door de liberalen voor de gemeenteraad gebracht, waar hevige politieke debatten ontstonden.

Burgemeester LODEWIJCKX stelde DEBROECK in 't gelijk; het familiehoofd was immers vrij om over het onderwijs van zijn kinderen te beslissen.

Alex PUTZEYS noemde de burgemeester en zijn volgelingen "een vuile en schandalige Jezuïtenkliek".

Joseph PUTZEYS, die telkens dezingen bijwoonde als er een voornaam punt op de dagorde stond, richtte zich op en slingerde in het gelaat van zijn kleinkoos Alex PUTZEYS, volgende eervolgende woorden:

"en gij dikke Mijnheer, wat zijt gij anders dan een vuile jood, een eervol zuchtige bandiet en een vagebond, die nooit anders heeft gedaan dan de gemeentegelden onder uw politieke vriendjes verdeeld".

(vervolgt)

Joseph PUTZEYS

en

Lucie Van NERUM

COUR D'APPEL

4ème Chambre Correctionnelle

Procès en diffamation - 19 Decembre 1879.

Alexandre PUTZEYS en Joseph PUTZEYS
die in 1879 ten tijde van het rechts-
geding aartsvijanden waren.

De GILDE - PATRIARCHEN

Julianus I
-1961-

Arthur I
-1963-

Leon I
-1966-